

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
 minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Mit kell tudni a csendőrnek a bűnvádi perrendtartásból.

Irtá: dr. Kármán Elemér, kir. járásbíró.

II. rész.

Az ítélkezés.

1. A vádalahelyezés és a főtárgyalás előkészítése.

A bűnvádi eljárás második részében, mint már a bevezetésben is említettük, a csendőrségnek, miként az egyéb nyomozó közegeknek is nincs olyan tulajdonképeni szerepe, hogy abban ők maguk valamit végeznének, mert ez a rész nem nyomozó cselekményekből, hanem az ítéllethozatalhoz tartozó, tehát bírói cselekményekből áll. Mindazonáltal több ok teszi kívánatosá, hogy az eljárásnak ezzel a részével is a csendőrség legalább főbb vonásokban tisztában legyen.

Első ok az, hogy nem éreketlen a csendőrségre nézve az, hogy az ő munkáján miként épül fel az ítélet, vagyis hogy az a tettes, a kit ő kinyomozott és feljelentett, hogyan veszi el a bíróságtól méltó büntetését. Nyomozni is csak az a csendőr fog jól, a ki el tudja képzelni, hogy hogyan fognak a tettes felett ítélkezni. Kívánatos is, hogy a csendőr, ha csak teheti, látogasson főtárgyalásokat és figyelje meg az ott történendőket.

Az ítélkezés során is fordulnak azonban elő esetek, a mikor szükség van a csendőr közreműködésére. Látni fogjuk ugyanis, hogy úgy a vádtanács a Bp. 262. §-a szerint, mint a törvényszék a Bp. 268. §-a szerint, de az ítélőtanács is, sőt még a másod és harmad fokú bíróság is a vádirat beadása után, ítéletének meghozataláig bármikor elrendelheti a nyomozásnak újra való kiegészítését és ez esetben nyilvánvaló, hogy a nyomozó csendőr szerepe újra és újra igénybe lesz vehető. Ez nem lesz egy egész, mindenre kiterjedő nyomozás, hanem csak egyes nyomozó cselekmény, de az is fontossággal bír. Pl. előfordulhat az, hogy a tárgyaláson a vádlott vagy valamelyik tanu hivatkozik egy még ki nem derített mozzanatra, a mely fontossággal bír és a bíróságnak el kell napolni a főtárgyalást annak a kiderítése végett. Tegyük fel az N. úrnester kárára elkövetett lopás büntetésének az esetében az a kis cselédleány, a ki K.-ék házában lakik és a kit bíróság meg-

idézett, elmondja, hogy ő hallotta, a mint K. Ferencz, a tolvaj inasgyerek egy másik inasgyereknek, a ki a szomszédjukban lakott, szintén adott néhány koronát a lopott pénzből, de miután ezt tőle eddig senki nem kérdezte, nem is mondta meg senkinek. Ebben az esetben a bíróság el fogja rendelni, hogy ez az idegen inasgyerek felkerestessék, kikérdeztessék és csak akkor fogja megidézni a tárgyalásra, a mikor a csendőrség már kiderítette, hogy van-e valami alapja annak, a mit ez a kis leány mond. Sokszor azután rendkívül hasznos szolgálatot tesz a csendőrség ezzel a pótlólagos nyomozással a bíróságnak azért, mert a bűnösök akárhány esetben azzal akarják ügyüket elhuzni és a büntetés elől menekülni, hogy újabb és újabb tanukat jelentenek be, már a tárgyaláson, jól tudván, hogy ilyenkor a bíróság el fogja a tárgyalást napolni. Ha ilyenkor az ítélőbíróságnak nem állna ott segédjeül a csendőr, akkor új és új tárgyalásokat kellene tartani, sok időt, fáradságot hiába poesékolni. Mindezekben segítve van, a mikor a csendőr a szolg. utasítása értelmében a nyomozás befejezése után, sőt az ítéllethozatal előtt is teljesít ilyen pótlólagos nyomozó cselekményeket.

Végül nem hagyható figyelmen kívül a Bp. teljes egészének ismerete azért, mert nagyon jól tudjuk, hogy a legtöbb helyütt a csendőr az egyedüli irni-olvasni tudó és törvény ismerő ember, a kihez a felek, a kik büntető ügyben érdekelve vannak, felvilágosítással fordulnak akkor, a midőn a bűnügy további folyamán hírosági értesítéseket, idézéseket vagy egyéb határozatokat hoznak s ő tőle várják a felvilágosítást.

Lássuk tehát hogyan folyik tovább a bűnvádi eljárás további útja és hogyan készíti elő a bíróság az ítélethozatal módját, magát a tárgyalást.

A vádiratot az iratokkal és a bűnjelekkel együtt az ügyész két helyütt adhatja be. És pedig vagy a vádtanács elnökénél, vagy a vizsgálóbírónál. A vádtanács elnökénél akkor, ha a nyomozás alapján mindjárt vádiratot ad; a vizsgálóbírónál akkor, ha vizsgálat is volt tartva.

Mi a vádtanács? Az igazságszolgáltatási szervezet ismertetésénél szoltunk már erről és említettük, hogy ez a kir. törvényszéknek az a tanácsa, a mely a nyomozásokat és vizsgálatokat ellenőrzi. Ez a vádtanács

Első magyar vill. orőro berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Oeskal és a szabadalmazott Rákóosi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshíd-utca 5. Gyár: Üntőhás-utca 2. Ajánlja esját gyárában készült összes vonó és fuvó hangszereit és alkátrészeket. Harmonikák orőro elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangsorok javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyzék minden hangszerről külön kildetik. Magyarország legnagyobb vonó és fuvó hangszerek gyára.

STOWASSER JÁNOS

osas.Ári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. Rákóosi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshíd-utca 5. Gyár: Üntőhás-utca 2.

tehát nem ítélkezik. hanem amolyan közbenső állást foglal el az ügyészség és az ítélőbiróság között. Kissé képletesen szólva, a vádtanács feladata az, hogy megrostáljon mindent, a mi a nyomozó hatóságoktól, az ügyészségtől és a vizsgálóbírótól a törvényszékre kerül, itélethozatal végett. Hogy ezt miként eszközli, ez ép a következőkben fog kitűnni.

A vádtanács elnöke kapta meg tebát azt a vádiratot, a melyet az előbbi rész végén olvastunk a lopás büntetvével vádolt P. Ferencz és társai bűnyüének az irataival. Az őteendője ennek a vádiratnak a Bp. 256. §-a értelmében való kézbesítése. Ez a kézbesítés akként történik, hogy értesíti a terhelteket, hogy szabadságukban áll a vádirat ellen nyolcz nap alatt kifogást tenni. A terheltek nem lévén letartóztatva, otthon vannak lakóhelyükön, a vádirat egy-egy példánya és a vádtanács elnökének ez az értesítése tebát a rendes kézbesítési módon megy ki terhelteknek.

A nagyküti gyilkosság ügyében a terbeltek, mint halottak, vizsgálati fogságban vannak a kir. járásbiróság fogházában, itt tehát a járásbiróságnak a vizsgálatot teljesítő bírāja kapja meg a vádiratot, a melyet az a terhelteknek, miután azok fogva vannak, nyomban kézbesít; felhívja őket a fogházból és közli velük a vádiratot. Egyuttal azonban miután Bp. 225. §-a értelmében a vizsgálati fogság fenntartását is indítványozta a kir. ügyész, a vizsgálóbírónak a felett is kell határozni, hogy a vizsgálati fogság fennmaradjon-e? A jelen esetben semmi ok nem lévén arra, hogy ezek a gyilkossággal vádolt egyének ne maradjanak továbbra is vizsgálati fogságban, a vizsgálóbíró fenntartja a vizsgálati fogságokat továbbra is.

Ha csupán nyomozás tartatott oly egyének ellen, a kik előzetes letartóztatásban vannak, ebben az esetben is a vádtanács elnökének kellene intézkedni, hogy az előzetes letartóztatást továbbra is fenntartsa.

Kifogással élhet azonban az előzetes letartóztatásban lévő vádlott és a vizsgálati fogságban lévő vádlott épen úgy, mint az, a kinek szabadlábon kézbesítették a vádiratot.

Mi már most ez a *kifogás*?

Előadtuk, hogy a bünvádi pert úgy kell elképzelni, hogy a kir. ügyész, a vádló, ebben a perben a *felperes*, a terhelt pedig az *alperes*. A vádirat a felperes kir. ügyésznek az a beadványa, a melylyel ő ezt a pert elkezdi; az alperes, a terhelt, tehát arra válaszolhat. Ezt a választ nevezzük *kifogásnak*. Ebben a kifogásban előadhatja a terhelt, hogy a bíróság nem illetékes, indítványozhatja a nyomozás vagy a vizsgálat kiegészítését, előadhatja, hogy a cselekmény elévült, hogy ő javára beszámítást vagy a büntelbetőséget kizáró ok forog fenn (a melyek a büntető törvényben vannak felsorolva), kifogást tehet az előzetes letartóztatás, illetőleg a vizsgálati fogság elrendelése ellen és általában felhozhatja

azokat a körülményeket és érveket, a melyekből következtetheti, hogy ő nem bűnös, hogy a vádnak nincs alapja, hogy azok a bizonyítékok, a melyek az ügyészség vádiratában előfordulnak, nem forognak fenn vagy pedig nem elegendő arra, hogy ő alaposan vádoltassék, vagy előadhatja, hogy a kir. ügyészség jogi következtetései nem helyesek, a helyüket nem állják meg.

Ezt a kifogást előterjeszteti a terhelt szóval és írásban; a szóban előterjesztett kifogást a vádtanács elnöke vagy a vizsgálóbíró, tebát az, a kitől a terhelt a vádiratot kapta, veszi jegyzőkönyvbe, az írásban elkészített kifogást pedig ugyancsak ezek veszik át. A kifogást írásban elkészítheti bárki, ahhoz ügyvédi képviselő nem kell, azonban ügyvédet vallhat a terhelt, a ki a kifogást neki megszerkeszti.

P. Jánosné, Kis Julianna ügyvédet fogadott és ez be is adta a kifogást a vádtanács elnökénél; úgyszintén K. Ábrahám is személyesen megjelent ott és szóval kérte a kifogásnak jegyzőkönyvbe vételét, a mi meg is történt. Ellenben a gyilkossági ügyben a terheltek kijelentették a vizsgálóbíró előtt, hogy ők nem kívánnak kifogással élni. A fiatalok P. Ferencz kifogással egyáltalán nem élt, nem is jelentette be, hogy kifogással akar élni vagy nem.

Meg kell jegyeznünk azt, hogy annak a körülménynek, hogy a terhelt kifogással nem él, az ő ügyének az elbírálására semmiféle befolyással nincs. Kifogással *nem kell* élni a vádlottnak, ilyenekkel csak az él, a ki akar. A ki nem élt kifogással a vádirat ellen, arról még nem szabad azt feltételezni, hogy ő elismeri azt, a mi a vádiratban foglaltatik, vagyis ebben a tekintetben a bünvádi eljárás nem hasonlít a polgári perhez. A polgári perben ugyanis, ha az alperes nem jelenik meg és nem tiltakozik a felperes keresete ellen, a bíróság valóban fogja elfogadni azt, a mi a felperesi keresetben foglaltatik és az alperest minden kihallgatás nélkül el fogja marasztalni. A bünvádi perben ez nem megy (kivéve, mint látni fogjuk, apróbb kihágásoknál). A bünvádi perben azonban senkit meghallgatása nélkül elítélni nem lehet, ez alapszabály. A ki kifogással nem élt, annak is módjában van a főtárgyaláson épen úgy védekezni, mint annak, a ki már a vádtanács előtt kifogásokkal élt a vádirat ellen.

Röviden szólva: annak, hogy valaki kifogással él, csupán az a következménye, hogy őt már a vádtanács is meghallgatja, mielőtt az ügy tárgyalásra kerül és megrostálja az ügyét a tárgyalás előtt is; ezzel szemben, a ki kifogással nem él, az belenyugszik abba, hogy ő vele a vádtanács külön ne foglalkozzék, hanem ő majd csak a főtárgyaláson fog helyt állani. A midőn tehát a gyilkossággal terhelt L. József és K. Ferenczné e súlyos gyilkossági vád ellen nem éltek kifogással, ezt csak azért teszik, hogy ügyük mielőbb főtárgyalásra kerüljön.

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítást.

Békefy Remig zirozi apát fogadja a turistákat.

Tavaszi turista-kirándulás a Bakonyban. — Kilátás a Bakonyra a cseszneki vár tőkéjéről.

Az ő ügyüket a vizsgálóbíró tehát akként intézi el, hogy felvesz velük egy jegyzőkönyvet, a mely szerint ők nem akarnak kifogással élni, arról lemondanak és ezt a Bp. 268. §-a értelmében áttesz a kir. törvényszékhez, mint esküdtbíróasághoz.

A lopás büntetével terhelt P. Ferencz ügyében azonban két terhelt kifogással élvén, a vádtanács elnöke határnapot tűz a kifogások tárgyalására. (Folyt. köv.)

Naplótöredékek.

Irta: Rák.

A vörös kakas.

Verőfényes tavaszi vasárnap volt. Ápril közepén, úgy déltájban B. faluban beállt az egyik parasztbázhoz egy ismeretlen csavargó és a cselédtől, ki egyedül volt a házban, valami ennyivalót követelt. A cseléd azonban nem adott és e miatt a csavargó feldühödve, megfenyegette, hogy rájuk gyújtja a házat.

Később megjöttek a ház lakói és mikor étkezéshez ülnek, elmondja a leány az esetet. Az elbeszélés alatt egyszerre csak észreveszik, hogy a házhoz tartozó egyik melléképület lángban áll. A közel en lakó házalónő a tűz kitérése után egy legényt látott a közeli D. község irányába menekülni.

M. őrmester az esetről értesülve, azonnal megindította a nyomozást és több órán keresztül üldözte a gyanúsított embert, de nem sikerült elfogni, elvesztette a nyomot.

Az őrmester meg volt róla győződve, hogy a tettes csakis környékbeli lehetett, mert olyan utakon járt, melyek csakis az otthlakók előtt voltak ismeretesek. Kikérdezte tehát a körletben tartózkodó összes csavargókat és rendőri felügyelet alatt álló személyeket, de minden hiábavalónak bizonyult, mert valamennyien alibit igazoltak. E szerint a keresett tehát mégsem lehetett a környékről való és az őrmester tévedett.

Nem volt más hátra, mint a már elejtett fonalat újból felvenni és a már átkutatott nyomokon még egyszer áthaladni; bátha esetleg behatóbb keresgélés után még valami fontos nyomra akad és így a bűnöst mégis kézrekeríti.

Végig járta hát az őrmester újra az utakat és ösvényeket. Ezuttal észrevette, hogy több tárgyon ez a két betű: K és F volt írva: különösen az tűnt fel neki, hogy a batárokat megjelölő egyik kővön valami olvashatatlan név van piros czeruzával írva.

Az őrmester figyelmesen vizsgálta a jelentéktelenlátszó ákom-bákomot, míg végre rájött, hogy az egy fordítva írott név.

Tükröt vett elő és kibetűzte: Kis Ferencz.

Miután ez a név a környékbeliek előtt teljesen ismeretlen volt, az őrmester ezen név tulajdonosának köröz-

tetését kérte és június 18-án egy ilyen nevű csavargót el is fogták.

A bíróság előtti szembesítésnél a cseléd és a házalónő is ráismertek arra az emberre, a ki ételt kért, illetőleg a ki a tűz keletkezése után futásnak eredt. Eleinte tagadott, de aztán mégis bevallotta, hogy bosszúból, mert enni nem kapott, gyújtotta fel a házat. Börtönre ítélték.

Ha az őrmester a fent megemlített s bizonyára a tettes által az ismeretlen uton saját tájékozására írt jelentéktelennek látszó nyomokat figyelmen kívül hagyta volna, a tettes valószínűleg kiderítetlen és a bűncselekmény megtorlatlan maradt volna.

A kötelesség.

Hideg, zimankós deczemberi estén három férfi ült az „Arany bárány”-ban: a pap, a községi orvos és az őrmester. Tarokkoztak. Törzsvendégei voltak az „Arany bárány”-nak és mindhármán igen kedvelt alakok a faluban, hivatalos szolgálataikon kívül is.

A kövér korcsmárosné ott üldögélt a meleg kályha mellett és vizsgálta kilencz éves kis leányának kézimunkáját. A korcsmáros, egyszersmind mészáros, fekete selyemsapkájában fel-alá járkált a szobában, közben nagyokat pöfékelve hosszúszerű pipájából. Olykor-olykor kinyitja az öreg kemence ajtaját, hogy néhány hasáb fát vessen bele. Aztán belenéz a kártyázók lapjaiba, tesz néhány megjegyzést, míg a falon függő óra hirtelen tizet nem üt.

A három úr mint vezényszóra tette le a kártyáját, kifizették esti tartozásukat, szívélyesen elbucsztak a korcsmárostól és elhagyták a jó meleg szobát.

Odakint magas hó borította a tájat, millió és millió hópehely hullott a földre. Mindegyik fülére húzta kabátja gallérját, azután még egymásnak jó éjszakát kívánva, különféle irányokban elszéledtek.

Ugy 12 óra tájban a csendőrlaktanya csengője megszólalt, az őrmester kiugrik meleg ágyából, magára kap néhány ruhadarabot és a konyhán keresztül a laktanya kapujához siet. Kint egy ember állt, ki a kaput nyitó őrmesternek a következőket mondta: „Ma nálunk G.-ben bűntény áldozata lett egy ember, megszárták és valószínűleg már meg is halt”. Az őrmester kurtán válaszolt: „Kérem, menjen azonnal az orvos és a plébános úrhoz, meg vagyok róla győződve, hogy az urak mielőbb G.-ben lesznek és mondja meg nekik, hogy én már előre indultam”. Ezzel besietett, meleg csizmát húzott, jól felöltözködött és nekivágott a havas, hideg éjszakának.

Az út cseppet sem volt kellemes. A magas hóban kissé nehezen jutott előre, de gyorsítva amúgy is katonás, szapora lépteit, nemsokára célhoz ért. G.-be érkezve, a szerencsétlen áldozatot, ki igen súlyosan volt

● **Ölje meg** a gazdaságában és háztartásában nagy károkat okozó egereket és patkányokat!
● **De vigyázzon,** hogy hasznos állatait meg ne mérgezze: 5197

● **VETERINÁRIA DROGERIÁBAN, BUDAPEST, LÓNYAY-UTCZA 18/b. SZ.**

● Egy holdra elegendő egérintő ára 8 korona 50 fillérbe kerül. — Irjon egy levelező-lapot.

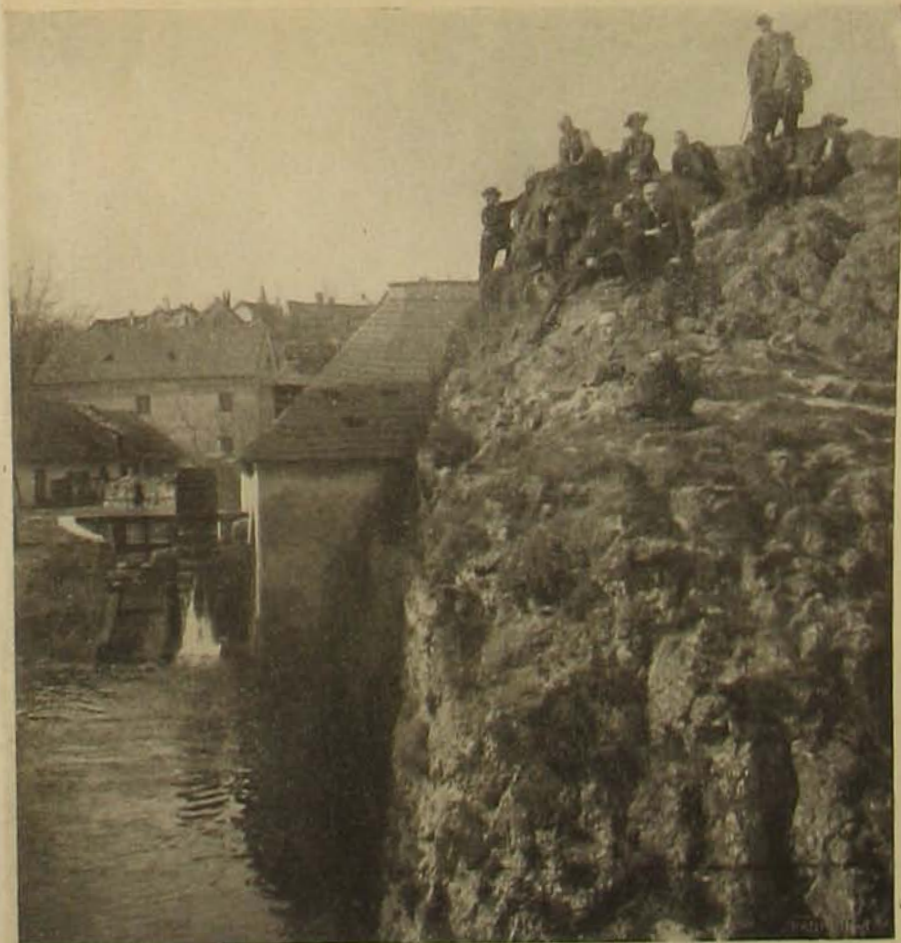
■ **A Morrattin**

■ a közeli és házi egerek és patkányok között pusztító bakteg-
séget idéz elő, megöli őket, de a többi állatra és az emberre ártalmatlan. — Megrendelhető a 5197

Cseszneki vártorony

Veszprémi részlet.

Tavaszi turista-kirándulás a Bakonyban.

megsebezve, már szülei házába szállították és ott feküdt úgyan, vértől borítva. Képtelen volt beszélni. A bűnténynek nem volt tanúja; csak azt lehetett megállapítani, hogy a faluban a legszebb leány ablaka előtt két rivális találkozott. A leány, kinek kamrája előtt a jelenet lejátszódott, csak annyit tudott mondani, hogy az ő ablaka elé igen gyakran jönnek legények, részben falubeliek, de sokszor a szomszéd községből is. Ez éjszakán nagy ordításra ébredt fel álmából és a mint az ablakon kinézett, egy férfit látott a földön feküdni és egy másik előtte szintén ismeretlen, a mint az udvarukat elbugyta.

Semmiféle nyomra nem akadtak, mert igen sűrűn hullott a hó. Az őrmester gereblyéket és lámpákat hozatott, hogy valami elfelejtett tárgy után nyomozhasson. Végre egész kis darab sárga lemezt talált. Olyan jelvény volt ez, a melyet a községi tűzoltók szoktak kalapjaikon viselni. Az őrmester magához vette a jelentéktelennek látszó és mégis oly fontos hűnjelt és ismét a sebesülthöz aietett, további érdeklődés miatt.

Ezalatt G.-be három agyonfázott és teljesen behavazott ember érkezett, az orvos, a plébános meg a templomszolga. Az orvos lekiismeretesen megvizsgálta a sebesültet, kinlta utasításait és aztán átengedte helyét a papnak.

Mikor az urak visszamenőben voltak, az őrmester sajnálatát fejezte ki irántuk, hogy oly rossz időben azt a nagy utat meg kellett tenniök. De a plébános azt mondta: «Őrmester úr, mi csak kötelességünket teljesítettük. Ön remélhetőleg velünk jön most haza?» Az őrmester azonban így válaszolt: «Oh, főtisztelendő úr, én még nem teljesítettem kötelességemet, mert a tettes még ismeretlen. Van ugyan egy kis tárgy a kezomben, mely esetleg nyomra vezethetne, de a legnagyobb munka még előttem van, meg kell keresnem a tettest.»

Az eset után csak harmadnapra jött az őrmester az «Arany bárány»-vendéglőbe, az orvos és a plébános már ott voltak. Mindketten egyszerre kérdezték: «No őrmester úr, megtette-e már kötelességét?» «Most már igen, uraim — volt a felelet — a tettes megkerült és megkapja méltó büntetését. Zár alatt van.»

Egy gyilkos elfogtatása.

N. község határában, ugy este hat óra tájban Schön Ferenczet leány és annak vőlegénye meggyilkolva találtak nem messze saját lakásától. Az áldozat horzalmusan meg volt esonkítva, fele mellett az areán óriási sebek tátongtak. Schön Terézia kétségbe esve értesítette a csendőrséget a rejtélyes esetről. B. csendőrfőhadnagy és a vizsgálóhíró azonnala helyszínre sieltek, a csendőrmester magával hozta a híres rendőrkutyát «Villám»-ot. Éjjélkor sűrű ködben, egy acolyonlámpa fénye mellett az őrmester és a kutya nyomozni kezdtek. Rövid keresés után a meggyilkoltnak vérrel bemocskolt botjára

akadtak és körülbelül 60 lépésnyire a tett színhelyéről egy bokorban kisebb baltára is akadtak. Olyasféle volt, a mit a fűszerüzletekben a cukor feldarabolására használtak. A balta lekoptatott részén látható volt, hogy gazdája balkezes lehetett. «Villám» szimatot vett a baltáról és körülbelül három kilométernyire a községtől nyomon volt G. község határáig; de körülbelül két óra járásnyira elvesztette a nyomot és nem tudta újra megtalálni. Reggel ismét keresésnek indultak, de megint csak G. községig jutottak. A G. felé vezető úton, mivel éppen ünnepnap volt, elveszett a nyom, valószínűleg az odavaló sok más ember járása miatt.

Ezalatt a főhadnagy 16 csendőrt rendelt ki és ezeket különféle beosztással, a kutya által megjelölt irányban, a nyomozás további folytatására kivezényelte.

Két őrmester megtudta a község lakóitól, hogy a meggyilkolt Schön Ferenczet, mikor visszatért a vásártól, hol ökröket adott el, egy gyanus ember kísérte. Ugyanezen emberek jó személyleírását is tudtak adni az illetőről. Elmondták, hogy a gyanusított M. K. jobb kezéről hiányoznak az ujjak, feleségének kis fűszerüzlete van a községben, ő ismerte a meggyilkoltnak vagyoni helyzetét és körülményeit, de meg az által is feltűnővé tette magát, hogy különféle koresmákban meg lehetős böven költekezett.

Az illetőnek lakását azonnal megtudták, a két őrmester el is ment oda, de otthon csak anyósát találták a gyanusítottuk. Házkutatás után azonban egy nadrágon friss véryomokat találtak, azonkívül ujonnan vett ruhákat. Mikor bebizonyosodtak a csendőrök a felől, hogy a gyanusított M. K. csak a délutáni vonattal tér vissza a vásártól, őrizet alá vették lakását és a vasuti állomást. Délután valóban megérkezett a vonattal a gyanusított feleségével együtt. Az egyik csendőrmester hirtelen a gyilkos zsebébe nyult, kinek jobb kezén tényleg hiányoztak az ujjak és ott meg is találta a meggyilkolt tárczáját, benne egy csomó pénz. E hirtelen és nem várt leleplezésre M. K. azonnal megtörve vallotta be bűnét.

Elfogták és átadták a hatóságoknak.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Szólásmódok és közmondások.

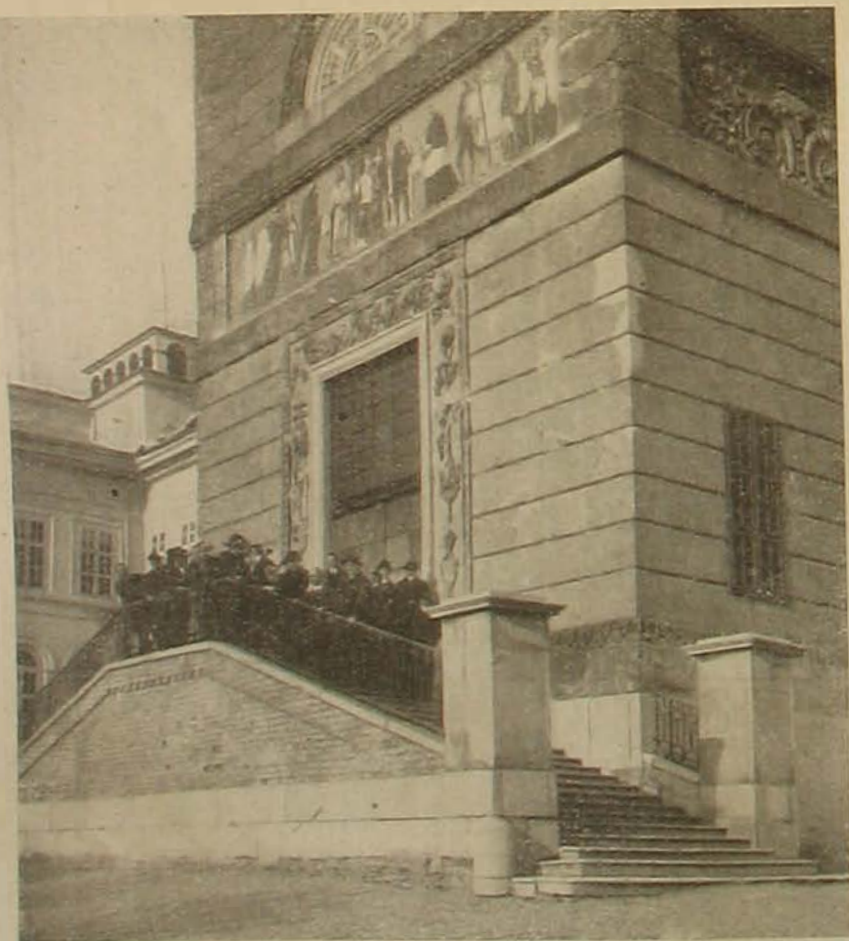
Szakállára esküdni. B kifejezést ma inkább bírósági értelemben használjuk, holott mint esküvési forma kulturtörténeti alappal bír. A szakáll minden keleti népnél nagy tekintélyben állott, mert abban látták a férfiság megtestestülését. Innen van, hogy náhol a «szakáll»-at az élet átvitt értelmében is használják s a keleti ember úgy esküszik szakállára, mint életére, vagy lelkére; szakállára kér valamit, s valakinek szakállára kíván áldást: «Isten áldja meg a szakálladat.» A szakállat levágni, vagy megrövidíteni a gyöngeség jelo volt a zsidóknál (Lásd 2. Sámuel 10 : 4; Jézaiás 7 : 20.) Bőhöz képest lett aztán a gyász a szoronsótlanság jelvénye

BUTOR

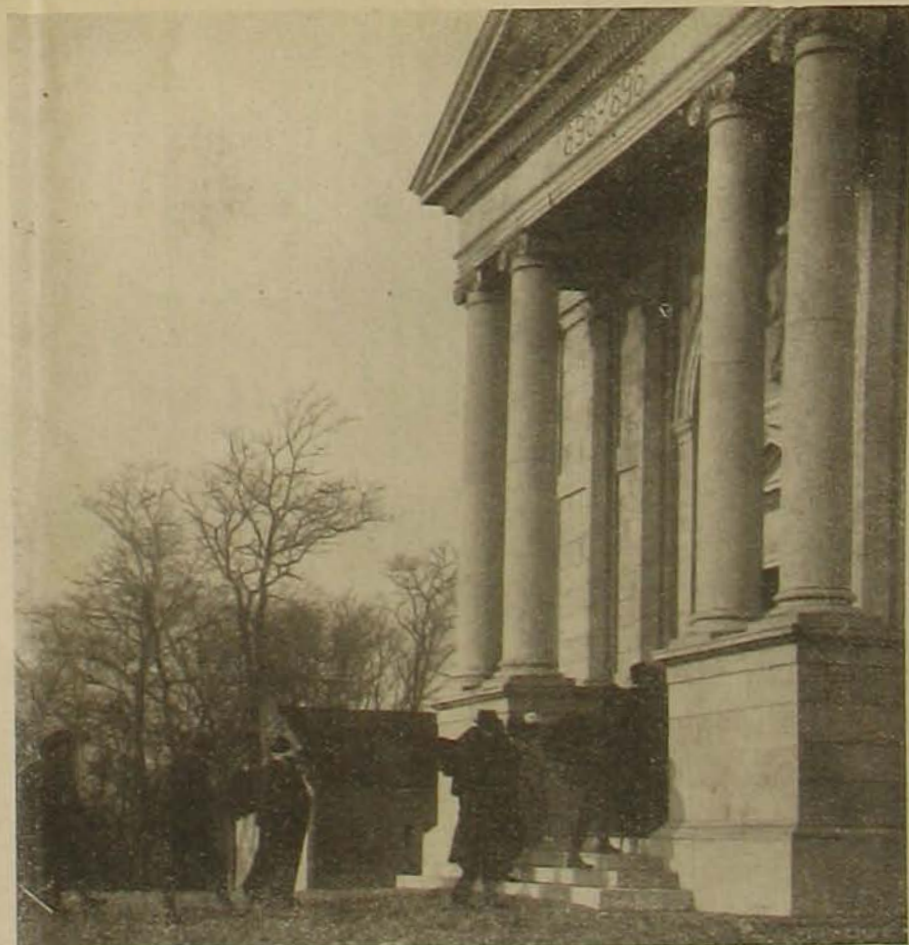
kézpénzért 7. részletfizetésre legjutányozabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képen árjegyzők ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

A pannonhalmi apátság temploma előtt.

A pannonhalmi ezredévi emléknél.

Tavaszi turista-kirándulás a Bakonyban

is (Ezsaiás 15:2; Jeremiás 41. 5; 48. 37. stb.) Valószínű, hogy a szakállra esküvés szólásmódját a törökkel való érintkezés kapcsán vettük át. Valakinek valamit a szakállára adni is ennek a fogalomkörnek újabb kibővítése.

Megtiltani a küszöbön álléást. Látszólag közönséges grammatikai konstrukció; a régi erkölcsi szimbolizmus világánál tekintve azonban mélyebb jelentősége is van. Hasonlóan a tűzhelyhez, a küszöb is szent volt a hajdankorban. Régi jogformák szerint a küszöbről kellett egy birlalt tulajdon átadásának megtörténnie. A szerzőnek jobblába a küszöbön kellett, hogy pihenjen, míg jobbkeze az ajtófélt és ajtókilincset fogta át. A hitelzőnek is a birtokbavétel jeléül jobblábát a küszöbre kellett tenni. Az ó-germán házjog alapelve volt a küszöb illetéktelen átlépésének eltiltása. Sőt német alapkövetéti szokásokban ma is fenmaradt az a jelképes három kalapácsütés, melyet a küszöbre Wnotan, Donar (a földművelés és házi béke istene) és Fro (a szerelem és házasság istene) nevében tettek. Még érdekesebb az a sokfelé elterjedt szokás, hogy gonosztervek holttestét nem huzcolják át a küszöbön, hanem egy alája ázott üregen át vonszolják.

Életét kioltani. Az életnek, mint világosságnak s a halálnak, mint e világosság kioltásának képzelete csaknem minden népnél előfordul. A tűz, a fény, mint égő láng, vagy napvilág, minden vallásos kultusz kezdő eleme. A lelket is, mint istent az emberben gyakran tűzzel, szikrával jelképezték. Ezt az eszmét testesítették meg a görögök a Meleager-mondában. Egy jóslat szerint Meleagernek, Oeneus fiának a sors annyira engedte nyúltni életét, míg egy születése alatt a tűzhelyen levő fatuskó fel nem emésződik. Anyja Aethala, ezt hallva, elvette a tűzhelyről az égő tuskót, kioltotta és eldugta. De miután Oeneus fivérének megölte, tűzbe dobta a tuskót, s Meleager meghalt. A zsidóknál viszont az ó-szövetség tanúsága szerint az élet egy s ikra volt, s a halál ennek kioltása. Ennek a kapcsán szerepelt a kiátkozásnál is az odadobott gyertya a szellemi halál jelképeként. Törényszéki tárgyalásoknál pedig a vádlott élete mindaddig nem volt elveszve, míg a gyertya égett. A német regékör Normái addig nyújtják valakinek életét, míg égő gyertyájuk el nem hamvad. Ide vág az a babona is, hogy mindenkinek van egy csillaga az égen, mely kialszik, ha az illető meghal. Végre a katolikus rítus szerint is nagyestörtökön, mikor a hagyomány szerint Krisztus balálküzdeme kezdődött, a templom minden gyertyáit kiojtják, s csak a feltámadás órájában gyújtják meg ismét.

Halál angyala. Főleg pusztító ragályok alkalmával használt allegória. Legrégibb nyomai a kifejezésnek 2 Samuel 24, és 1 Krónikák 21. található. Ilyen öldöklő angyal az is, mely az assyriai hadak elpusztításáról szóló leírásban megjelenik s 185,000 assyrt gyilkol el. (2 Királyok 19, 35.) Olaszországban és főleg dögvések idejében beszéltek a halál öldöklő angyaláról, sőt többnyire a dögvésszel magával azonosították. Az új görögöknél a halál angyala mint vak nő jelen meg, ki helységről helysére vándorol és útjában mindent megöl a mit érint. Bretagneban fehér asszony képeben bisznek benne, ki pálcájával jelöli ki zsákmányait. A lithvániai giltine szintén aszonyszemély, csak hogy már falábakon jár, vagy egy férfi hordja vállain s ke-

zével int áldozatainak. Egy más mondában Dzuma nevet visel, s míg uralkodik, addig a falvak pusztán állnak, a kakasok elrekednek, a kutyák nem ugatnak, hanem rossz előérzettől gyötörve nyihognak. Hasonló érzékítést nyer majd minden népnél a kholera és ehalál is.

Keztyűt dobni. Ez is a jogszimbolikában leli forrását, mint egy vitás kérdés ítéleti eldöntése. A frankoknál, alemannoknál, longobardoknál és szászoknál keztyű odanyújtásával adták át a birtokokat. A király vagy bíró keztyűje odavételével adott jelt a száműzésre. A keztyű odadobásának képleges szólásmódja már most, a menyinyben a párbajra kihívás középkori értelmében használatik, minden valószínűség szerint szántén arra a magyarázatra v hető vissza, hogy valamin egy birtok átadatik, vagy a bűnös birtokvesztetnek nyilvánítatik, akkép a párbajra kihívotnak felmonda ik a béke és barátság.

Tűzbe menni valakiért. A rég ordaliáknak egy neme a hazánkban is divatozott tűzpróba volt. Ezt különbözőképen gyakorolták. Egyik mód szerint az elítéltek két égő farakás között kellett lassan végig lépdelni. Nem ritkán történt, hogy ily tűz-séta által a hitves a férj, a fiú az apa, a barát a barát emlékét akarta megtisztítani a gyanutól, sőt gyakorolták olykor a helyettesítést is s nem esoda, hogy ily módon a tűzön át menés a szeretet és önfeláldozó ragaszkodás legmagasabb bizonyítéka gyanánt véte ett.

Pálczát törni valaki felett. Már a legrégebbi óskor ünnepélyes lemondás fogalmát füzte a pálczá széttöréséhez. Később sok országban a bűnös elítéltesének a bíró azzal adott nyomatékot, hogy a pálczát eltörve feje felett, e szavakkal dobta lábaihoz: «Segítsen Isten, én rajtad nem segíhetek». Ezzel az ítélet megmáshatatlannul meg lett hozva, a minek jeléül a bírák felállása után a padokat és székeket is feldöntötték.

Homlokára vón óra. Minden nyelvben használatos szólásforma, melynek eredete János «Jelenések könyvében» található meg. Mielőtt a pusztulás lovagjai a világra szétmennek, Isten választottjai egybehivatnak és hogy a kitérendő vésztől óva legyenek, homlokukon megjelöltetnek. De a kárhozott gyermekei is annak az állatnak jegyét kapják homlokukra és jobb kezükre, a melyet imádnak.

A fülhuzás. Tulajdonképeni értelme valakinek rendutasítása, emlékeztetése, ha valamit elfeledett. Maga a szokás ósrégi, s már a ripuári törvényekben nyoma van. A római peres eljárásnál is a tanuk fülei meghuzattak. Későbbi korban ünnepélyes alkalmaknál, mint alapkő, határozat stb. letételénél gyakran gyermekeket rendeltek ki, kiket aztán észrevétlenül fülön csiptek, sőt pofon is vágta, hogy teljes életükben megemlékezzenek az eseményről.

Legyeket fogdosni annyi, mint az időt agyonütni. A kifejezést Diocletian császártól származtatják, kinek különös öröme teltett abban, hogy legyeket fogdosott, s azokat hosszú türe felszurkálta.

Burokban születés. Burok alatt azt a vékony hártját értik, melylyel némely újszülött világra jön. Az ily burokban születetteket már a görögök szerencse gyermekeinek tartották, s ez a hit ma is nagyon el van terjedve. Azt tartják, hogy egy védazellem, vagy a gyermeki lélek egy része lakik benne a burokban. Utóbbit

Valódi tajtékpipák, szipkák

valamint az összes dohányzó-eszközök legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

SCHWARTZ FÜLÖP UTÓDÁNÁL,

Szegeden, Mátyás-utca 6. — Alapítotott 1866-ban.

Csendőrség részére előnyös részletfizetési kedvezmény! Kívánsra képe árjegyzékkel valamint órsóknak választékkal szolgál.

azért gondosan megőrzik, szalagba varrják és a gyermekeknek talizmánul felaggatják, s gy pedig a küszöb alá ássák, melyen az anya átlép. Belgiumban a burok színéből is következtetnek a gyermek jövődő szerencséjére.

Nem jutni zöld ágra. Eredetileg negatív értelemmel: az akasztófára jutni. Nem tartották zöld fára érdemesnek azt, a kit akasztófára szántak. Lassanként azonban a szólásmód szelidebb értelmet cserélt, s e jelentésében mondják ma mindazokról, kik sok fárdság daczára sem képesek valamire jutni.

Sardonikus mosoly. A latin sardonius risus. A régieknél minden oly erőltetett, görcsös nevetés vagy mosoly, mely nem belső hangulatból eredt. Virgil szerint ily nevetést okoz egy Szardiniában tenyésző fűnem, a sardoa herba. Azonban már Homer, ki pedig Szárdiniát nem ismerte, használja e kifejezést s úgy hisszük, helyesebb azt a Sardo-beliek ama szokásából származtatni, hogy szülőiket, ha a hetven éves kort elérték, Saturnusnak áldozták, kacajj kíséretében.

Étés közben jön meg az étvágy. «L'appetit vient en mangeant» — francziául. Magyarázata a következő történelmi adoma: Harmadik Henrik francia király mint gyermek biztosította tanítóját, Amiot-t, hogy örömmel fogja egykor háláját tényleg is leróni. «Kegyelmes uram — szokta mondogatni ez — az én becsvágyam csak arra irányul, hogy emlékezetére méltasson.» Henrik később egy gazdag apátságot ajándékozott neki s Amiot az emberek legboldogabbikának hitte magát. De midőn néhány évvel később az auxerre-i püspökség megürült, személyesen ment el azt a maga számára kérni. «Drága tanítóm — szólt ekkor a király — elfeledte már egykori erkölcsstanát?» — «Felség, — válaszolt Amiot — l'appetit vient en mangeant.» Henrik nevetett, ismételte a tréfás mondatot, melyet csakhamar széltiben felkaptak azután.

Nefelejts. Az e név alatt rejtőző szerény kis virágot, a myosotist nem mindig e néven ismerték. A volta-képeni nefelejts a középkor ama névtelen gyönyörű kék virága volt, melyet a szerencsés megtalált, ha a hegyekből kincset akart kiemelni, s kalapjába dugott. Ezzel biztosítva volt számára a ki- s bejutás a kincs lelhelyéhez. Ma már zsebeit megtöltötte s a sok drágaságtól elkáprázva, kalapját letette kezéből, akkor megszólalt a távozó mögött az intő hang: «Ne felejts!» De ekkor már késő volt, sarkánál becsapódott a vasajtó, minden eltűnt s többé az ösvényt sem találhatta meg. Csak századok múltán ruházták rá a nefelejts nevet a myosotisra, nemcsak az eredeti virághoz hasonló szép kék színéért, hanem azért is, mert neki is különös csodaerőt tulajdonítottak.

A szerencse jelképezései. Számos közmondásban foglalozik a magyar népszellem a szerencsével, s ezek nagy része ép oly közös mythoszi elemekre, klasszikus kori vagy germán eredetre vihető vissza, mint más népek hasonlóságai szólamai és jelképei. A szerencse «kereke», «forgandósága», «vaksága» nem egyebek, mint megannyi átkölcsonzótt vonások a római Fortuna, vagy a görög Tyche személyesítéséből, mely forgó keréken állva, bekötött szemmel, szárnyakkal vagy bőségszarúval ábrázolta a szerencse istennőjét. A szerencse, mely «mosolyg az emberre», «a bátraknak kedvez», mely «karjain vagy ölében hordja gyermekét» — viszont az ó-germán Saldére mutat vissza, mely istennő nyájas ahhoz, kit kegyel, szereti a hősokeket, védi őket árulástól, gyermekeket fogad fel s örökölve kíséri lépteiket. Más és későbbi forrásból ered a «szerencse csillag» kifejezés, mely

a magikus tanok befolyását mutatja már. Ilyen az uralkodó csillagzatok hatása a születés órájára, s a gyermek jövődő sorsára, miből ismét az a nézet fejt ki, hogy nemcsak a születés órájának, de egyáltalán minden órának megvan a maga szerencsés vagy szerencsétlen jelentősége az emberre nézve. Tudvalevőleg éppen ebből a hiedelemből (à la bonne heure) képződött a rancia bonheur (szerencse) szó is.

KÉPEINKHEZ.

Tavaszi turista-kirándulás a Bakonyban.

Még nem is olyan régen megborzadt az ember. Ha a Bakonyt csak emlegették is előtte. Szinte látni vélte a bakonybeli rettegett rablókat, haramiákat, a kik daczára a nagyszámu és látogatott bakonyvidéki zárdáknak, kolostoroknak és apátságoknak, szintén szépszámmal tartózkodtak e nagy kiterjedésű erdőség rengetegeiben. rettegésben tartván az arra vetődő gazdag utasokat.

A csendőrség létesítése óta azonban fokozatosan javult a Bakony közbiztonsági állapota s ma már minden félelem nélkül kereshetik fel hazánk eme kedves, bájos vidékét a turisták ezrei és mindazok, a kik a természet változatos szépségeiben s a régi romantikus idők nagyobb- részt csak hírből és leírásokból ismert történelmi részletek és váromladékok maradványaiban gyönyörködni szeretnek, mert csak békés munkás és pásztoremberekre találhatnak már a hajdan oly rettegett vidéken.

A Badacsony, Tátika, Szigliget erdőikkel s szőlőkkel borított laukás oldalai a balatonmelleki híres szüretak mulatók, widám alakjait, vendégszerető magyar gazdáit, Csobánez, Csesznek stb. omladozó várromjai pedig, mint a rég letűnt hősidők fennmaradt nyomai és emlékei, az évszázadok előtt lezajlott háborus idők daliás vitézeit és harcziás lovagjait varázsolják a romok felett ábrándozó utódok elé, képzelet szárnyain visszavezetvén őket a legendás lovagkorba.

Egy évezreddel ezelőtt Szent István király nejeinek: Gizella királynénak is nagy birtoka volt a Bakonyban s úgy az Árpád-házbéli, mint később a vegyesházbéli királyok s maga Mátyás király is gyakran felkeresték vadászni kedvéért a Bakony rengetegeit.

De eme lelkesítő történelmi emlékek mellett, a számos apátságban, prépostságban és zárdákban a vallás megnyugtató, magasztos tanyáit is megtaláljuk itt. A pannonhalmi főapátság nagyműveltségű Benedek-rendi szerzetesei s a zirczi apátság ciszterenciarendű híres tanárai mind innen kerültek ki. Előbbi állítólag még Geyza fejedelem létesítette, de a kolostor építését teljesen csak Szent István király fejezte be. Százezer kötetre menő híres könyvtárával ma is egyik nevezetessége hazánknak. Utóbbi pedig, bár biztos adat nincs a keletkezésére, a legnagyobb valószínűség szerint, Imre király alapította.

A jelen számunkban közölt képeken bemutatott eme régi történelmi és vallási emlékekben és természeti szépségekben is rendkívül gazdag vidék így tavasszal ezrével csalja a turistákat és kirándulókat a Bakony látogatására. S bizonyos, hogy a költők által is számtalan változatban megénekelte eme romantikus, kedves, bájos tájék megtekintése, az élvezetes és szórakoztató kirándulás mellett szereshető kellemes emlékek, meg is érik a rápazarolt időt.

HIREK.

Adomány. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára a predeáli őr s legénysége 9 koronát adományozott, mely összeggel az alap vagyona 28,600 K 10 fillérré emelkedett.

Egy csendőr megtámadtatása. Földesi Mihály aranyosmegyesi őrsbeli csendőrt, ki szolgálaton kívül Józsefháza községben egy magánlakásértési panaszt vett fel. április 11-én a panaszolt Berecz András megtámadta és lefegyverzési szándékkal annak kardhüvelyét megragadta. Földesi csendőr támadója ellen kardot rántott és azt súlyosan megsebesítette.

Ellenszegülés. Nagy András szentegyházásfalui őrsbeli csendőr. április 4-én. helyi szolgálat teljesítése alkalmával. Péter István, lopással terhelt ottani lakos ellen. ellenszegülés miatt, szuronyfegyvert használt s azt könnyen megsebesítette.

KÜLÖNFÉLÉK.

A havasi oláhok esküje. A ki az erdélyi havasok román népét ismeri, sajnosan tapasztalta, — erről különben az illetékes bíróságok tudnának leg jobbat beszélni — hogy ezek, a műveltség legalacsonyabb fokán álló emberek közül nagyon sokan nem fogják föl valami tragikusan a hamis esküt s képesek az igazsággal teljesen ellentétes dolog mellett tanúságot tenni. Pedig a román nép fanatikusán vallásos, böjt idején heteken és hónapokon át száraz poliszkával s lenmagolajjal táplálkozik, nehogy az egyház szigorú törvényét áthágja. S hogy mind e mellett közülök nagyon sokan megbárátkoznak a hamis eskü fogalmával, onnan van, hogy lelkükben egy különös hit él, mely nézetük szerint a hamis eskü következményeit, akárcsak a villámhárító, róluk levezetni képes. Ez az analfabéta, együgyű nép ugyanis vallja a hamis esküvel elkövetett mérhetetlen nagy vétket, fél is a következményeitől, de viszont hisz egy ellenszerében, mely őt a sújtó kéztől megtaltalmazza. Ennek a népnek megfigyelői tapasztalták, hogy a bíróság előtt tett hamis eskü után az oláh ember egyenesen az erdőnek tart, a hol egy fa törzsét megérinti a jobb kezével s abban a biztos tudatban tér haza, hogy a hamis eskü átka most már a fába szállott át, mely a fát a legrövidebb idő alatt elorsvasztja. Ha pedig útjában ellenségéggel találkozik, annak nyújtja jobbját, hogy az átok az illetőt fogja meg.

Mennyi időt tölt a nő a tükör előtt? Egy párisi járdakopátó nem sajnálta a fáradságot és kiszámította, hogy a nő átlag mennyi időt tölt el életéből a tükör

előtt és arra az ere ményre jutott, hogy a 6—10 éves lányok naponként 7 perczet töltenek a tükör előtt. 10—15 éves korukig bátran lehet egy negyedórát számítani és mikor a gyermekcipőkből kinőnek 15 és 20 évek közt már 22 perczre van szükségük. Azután következik az élet főkorszaka, a 24—30 éves kor, a mikor legalább egy félóra szükséges a fejlődés elrendezésére. Bálók és estélyek előkészületeire legalább egy órai időt lehet számítani. A 30-ik év után azonban beáll a visszaesés. 31-től 35 évig elég 24 percz, 35-től 40-ig 18 percz, 60 éves korban pedig már — 6 percz is elég.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad. levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkél bélyeget ne küldjenek.

L. Örmester. Felségfolyamodványával is alig fog sikerülni. Hírozió. Még nem történt semmi intézkedés.

Fiatal csendőr. Igényjogosultsági igazolvány nélkül nincs retatónye.

O. K. Cs. 1. Nem számít felemelten. 2—3. Felülvizsgáztatás alkalmával, ha hivatalból nem számítják.

K. M. G. Minden irányban kiterjed.

Próbacsendőr. Önnek van igazsága.

●●●. Nem számít.

1907. csendőr. Ha havidíjassá előlép, közöltetik.

F. Cs. Igen. A törvényben van megírva.

Jó sef. Miután a megszakítás 30 napnál hosszabb, nem számít be.

366. 1. Beszámít. 2. Nem vonható le.

B. L. Cs. Az illető posta hivatalos órát mi nem ismerhetjük.

F. Gy. Ürmény. Az új nyugdíjtörvény öre nem vonatkozik.

V. csendőr. 1. Legközelebb. 2. A valóságos örmesterek száma.

1885. T. 1. és 3. A kerület viszonyaitól függ. 2. Erkölcsi és vagyoni bizonyítvány szükséges.

K. M. járásörmester. Elv, hogy nem számítható be.

01. Szó sincs róla.

F. J. 1884. 1. Igen. 1911 VI. 1-től. 2. A kiadott táblázatból kiolvashatja.

Erki. Nem vonható le semmi.

B. G. Nem.

1887. L. Nézetünk szerint nem. A bélyegeket lapunk javára bevételtek.

Lövészegylet. Bármely fegyverkereskedésben.

Érdeklődő. 1. 12. szolgálati évének második felében. szolgálati uton kérheti. Mindég érvényes. 2. A kik a pályázati feltételeknek megfelelnek. 3. Mert azokból ételt lehet főzni. sütni stb. 4. Olvassa el a törvényes rendeletek gyűjt. 122. lap, 2 alatti lábjegyzetet. 5. Szolgálati ügy. 6. Felségkérvénnyel esetleg beszámíthatják.

N. L. Jászfényszaru. Csak 3 hónapra.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetét után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése me lett helyezni el intézetünknel, 8% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadólevonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki Intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ó császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi márhó 27-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

lórántházi és zágorhidai Loránth Dénes, m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli alezredesnek, kitünő szolgálatai elismerésül a *Ferencz József-rend lovagkeresztjét* legkegyelmesebben *adományozni* méltóztatott.

Nyugállományba helyezettek :

1913 április hó 1-ével:

Preidt Mihály, VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Körmend.

Álgya József, VIII. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Nagyvárad.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományába tartozó:

Kicsi János járásörmester és

Benedek Márton törzsörmester, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt teljesített igen buzgó és eredményes szolgálataikért.

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományába tartozó:

Hollósi Ignác, Kovács György II. és Markstein Bertalan járásörmesterek; továbbá

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományába tartozó:

Tompek József, Baranyi András járásörmesterek, Bayer József törzsörmester és Horváth Pál III. őrsvezető ez. őrmester, hosszas és eredményes szolgálataikért.

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Fehér Márton őrmester 17, Berencz József őrsvezető ez. őrmester 10, Nyirán Miklós őrsvezető ez. őrmester 13, Weser Adolf őrsvezető ez. őrmester 12, Péter Péter őrsvezető ez. őrmester 10 évi csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálatban kiváló buzgósággal és kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes tevékenységükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Mozolán János őrsvezető ez. őrmester 8, Kosiczky János csendőr ez. őrmester 7, Pfeiffer Fülöp csendőr ez. őrmester 5, Bujpál István csendőr 13, Danielovics Győző, Derecskei János, György Bertalan csendőrök 6, Grappa Alajos csendőr 5, Deme Bálint őrsvezető ez. őrmester 11 évi csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálatban folytonosan odaadó buzgósággal és kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes tevékenységükért.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter ur az 1912. évi 18,324 V—b. számú rendeletével Vincze József VI. számú csendőrkerületbeli járásörmesternek, a legénységi létszámnak kiegészítése körül, jelentkezők gyűjtése által kifejtett buzgó ténykedéséért 50 korona pénzzutalmat adományozott.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

A m. kir. belügyminiszter ur 1913. évi 26,002 V—b. számú rendelete alapján, egy gyilkosság büntetéseinek kiderítése alkalmával kifejtett kiválóan buzgó, szakavatott eredményes tevékenységükért: Zillich Pál, Matusz György járásörmesterek és Kiss József őrsvezető ez. őrmester 200—200, Erdélyi János, Szilágyi László csendőr ez. őrmesterek, Márkus József, Magyarics József, Czitkó Péter és Pallagi János csendőrök 100—100 koronával.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

A m. kir. belügyminiszter ur 1912. évi 177,363 V—b. számú rendelete alapján, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kiválóan buzgó, leleményes és fáradhatatlan tevékenységükért: Kénesi Gergely járásörmester 300, Györgyi András őrsvezető ez. őrmester 150, Aszalos Sámuel, Szép János őrsvezető ez. őrmesterek 100—100, Szőke János, Nagy Izsák, Tatár Gergely őrsvezető ez. őrmesterek, Gáspár József csendőr ez. őrmester, János Márton, Szigeti Gáspár, Tatár József, György János, Egyed Ignác, Szenkovits Antal, Csutak Dénes, Csiki József, Tamás Imre, Oltyán András, Kiss József, Burgus Zsigmond, László Antal, Guzrány Antal, Miklós János, Balló Sándor és Pál István csendőrök 50—50 koronával.

Katonai szolgálati jellel elláttatott:

Az I. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttatott:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Bodonyi Gábor törzsörmester, 1913 február 11-én.

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttatott:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Karácson József őrmester, 1912 december 27-én

Takács Zsigmond őrvezető cz. őrmester, 1913 január 15-én;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Pásztor József, Szakács Károly őrvezető cz. őrmesterek, Szabó Zsigmond I. csendőr cz. őrmester, 1913 márczius 29-én, Mingesz Fülöp csendőr cz. őrmester, Abrahám József csendő, 1913 márczius 30-án és Salzer Adolf őrvezető cz. őrmester, 1913 márczius 31-én; végül

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Bera István őrvezető cz. őrmester, 1913 január 2-án, Göcze József II. csendőr cz. őrmester és Molnár Pál csendőr, 1913 január 20-án, Barok József őrvezető cz. őrmester, 1913 február 17-én, Czigliár Mátyás csendőr cz. őrmester, 1913 február 18-án, Piliván Imre őrmester, 1913 márczius 10-én, Kiss József V. csendőr, 1913 márczius 28-án, Naisz Kálmán és Tantos János csendőr cz. őrmesterek, 1913 márczius 29-én.

Névváltoztatások.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Mihók B. Mihály csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 31,366. számú engedélye alapján vezetéknevét «Mezősi»-re változtatta.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Rajkó János csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur 1913. évi 22,315. számú engedélye alapján, vezetéknevét «Rajkai»-ra változtatta.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Kató Imre próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 37,527. számú engedélye alapján vezetéknevét «Pápai»-ra változtatta.

Jelvény pótdíj.

A m. kir. bonvédelmi miniszter úr a múlt évi 149,642/16., illetve a folyó évi 68,90/16. számú rendeleteivel, Kovács Albert és Kovács Kornél, VII. számú csendőrkerületbeli járásőrmesterek részére, a nekik adományozott koronás ezüst érdemkereszt után illetékes napi 32 fillérből álló jelvénypótdíjat, 1913. évi április hó 1-étől kezdődőleg folyósította.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában;

Szász Ferenc őrvezető cz. őrmester, Veres Katalinnal, 1913 márczius 25-én, Lemhényben.

Boros Gábor csendőr, Muntyán Máriaival, 1913 február 23-án, Nagyteremin.

Bodi Vas János csendőr, Miklós Annaival, 1913 márczius 24-én, Kalotaszentkirályon.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Zajzon János őrmester, Atkári Máriaival, 1913 február 28-án, Budapesten.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: Fekete Lajos őrvezető cz. őrmester, Szochor Antonia Zeuzsannaival, 1913 február 1-én, Balassagyarmaton.

Sotonyi János csendőr cz. őrmester, Jüngling Teréziával, 1913 január 30-án, Mesztegnyön.

Berecsényi János csendőr, Maczkó Teréziával, 1913 február 26-án, Deménden.

Bobor János csendőr, Trnyik Juliannaival, 1913 márczius 27-én, Budapesten.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában: Horváth Károly III. őrvezető cz. őrmester, Richter Máriaival, 1913 február 25-én, Igalon.

Filippovics István őrvezető cz. őrmester, Gordos Piroskával, 1913 január 28-án, Magyarbánhegyesen.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: Jankó Gusztáv őrmester, Wolf Gizellával, 1913 jan. 11-én, Nagyszebenben.

Kovács Mihály őrvezető cz. őrmester, Kánya Viktóriával, 1913 február 17-én, Csikdelnén.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Fűzy György csendőr cz. őrmester, Turbók Terézszel, 1913 január 29-én, Tamásiban.

Katona István őrvezető cz. őrmester, Nagy Juliannaival, 1913 február 14-én, Paptamásiban.

Csendőrségi kalapborítók

á 1 kor. 50 fill.

Íróasztalra dobozok á 6 kor.

Íróasztalra rekesz-fedőlapok

60 és 80 fillér.

Mind Ezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék préselt papírossal bevonna — ajánl

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, Brassó.

Húsz koronán felüli megrendelések portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Nyári szürke keztyűk és felszerelési tárgyak állandóan kaphatók.

Minden csendőrré rendkívül fontos!
Most jelent meg.

AZ ÚJ NYUGDIJTÖRVÉNY

(1912. LXV. t.-cz.) — Magyarázatokkal ellátta Dr. DÁNOS ÁRPÁD miniszteri fogalmazó. — Ára 1 kor. 50 fill.

Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
taltos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1913. 17. szám.

Budapest, április 27.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Mit kell tudni a csendőrnek a bűnvádi perrendtartásból.

Irta: dr. Kármán Elemér, kir. Járásbíró. (Folytatás).

A kifogások tárgyalására megidézik a kir. ügyészségek a terheltek közül azokat, a kik a kifogást beadták és védőiket. Ezek megjelenhetnek a tárgyaláson, de megjelenésük nem kötelező, a mennyiben ha elmaradnak, a tárgyalás megtartható és azon határozat hozható. Tanuk erre a vádtanácsi tárgyalásra nem lesznek megidézve, sem egyéb bizonyítékok azon felvéve nem lesznek.

A kifogás tárgyalása nem nyilvános, azaz a megidézett terhelteken és védőiken kívül azon senki meg nem jelenhet, hallgatóság sem lehet jelen. Hírlapban közzétenni vádtanácsi tárgyalást tilos, ezt az 1897:XXIV. tcz. 20. §-a vétségként bünteti.

A kifogás tárgyalásán tehát jelen van a vádtanács elnöke, az előadó és a szavazóbíró, valamint a vádtanács jegyzője és a mi esetünkben a kir. ügyész, valamint P. Jánosné védője, K. Ábrahám személyesen és ennek a védője. P. Jánosné nem jött el, de mint előadtuk, a terhelt elmaradása a tárgyalást egyáltalán nem akadályozza.

A tárgyalást az elnök nyitja meg és azután az előadó bíró előadja az ügyet. Kihallgatások ezen a tárgyaláson nincsenek. Az előadó bíró kizárólag a nyomozás iratai alapján adja elő az ügyet. A jelen esetben ezek a nyomozási iratok nem egyebek, mint a csendőrségnek az ügyben tett jelentése. Az előadó ebből a jelentésből adja elő azt, hogy kik a terheltek és mivel vannak azok gyanúsítva. Azt hiszem, ez magában véve eleget mond arra, hogy belássuk, minő fontos a csendőri jelentés pontossága. A vádiratot annak alapján készítette el az ügyész, most a vádtanácsban ezen a jelentésen indul el az előadó. Mindenben a csendőri nyomozás alapján.

Az előadó előterjesztése után joguk van a terhelteknek és védőjüknek felszólalni. Felszólulásuk után a vádtanács tagjai a terheltekhez kérdést intézhetnek. Ez még jobban indokoltá teszi azt, hogy a bíróságnak jó nyomozás és a jó nyomozáson alapuló helyes csendőri jelentés álljon rendelkezésére, a mennyiben, ha a terhelt alaptalan kifogásokkal, valótlanságokkal áll elő, a vádtanács egyedül a csendőri jelentésre van utalva e tekintetben, hogy a terhelt alaptalan védelme ellen magának

tájékozást szerezzen. A mi ügyünkben az előadó előadása után P. Jánosné nem lévén jelen, a védője teszi meg az előterjesztést körülbelül a következő módon:

„Tekintetes vádtanács! Kérem P. Jánosné Kis Julianna ellen a bűnvádi eljárást a Bp. 264. §. 1. és 6. pontja alapján megszüntetni és a kir. ügyészség vádiratát elutasítani. Védettem ellenében nem látok elegendő bizonyítékot fennforogni arra nézve, hogy ő tudhatta azt, hogy a gyűrűk, az óra és a pénz lopás útján jutottak fia birtokába. P. Ferencz, védettem fia ugyanis tagadásban van a lopást illetőleg, az ellene ma egyáltalán bebizonyítva nincs, ennél fogva az erre a lopásra vonatkozó orgazdaság sincs bebizonyítva. A pénz megszerzését igazolni fogom N. Pál és N. Péter tanukkal, a kik együtt voltak védettemmel Vásárhelyen, a mint a pénzt a takarékból elhozták. E tekintetben a csendőri nyomozás azért téves, mert a csendőrök egy más takarékpénztárban voltak, mint a hol felem a pénzt felvette; ezt bizonyítani kívánom a vásárhelyi Általános Takarékpénztárral, a melybe megkeresést kérek intézni ily irányban. A gyűrűket és órát illetően bizonyíték szintén nincs védettem ellen, azért, mert ezeket nem az ő birtokában találták meg. De feltéve, hogy a vádtanács azt látná, hogy a tett be van bizonyítva, ez csupán bűnpártolási vétsége lehet, ez pedig hozzátartozók ellenében a btk. 378. §. alapján nem büntethető.»

Ezután K. Ábrahám védője szólal fel a következőképen:

„Tekintetes vádtanács! Kérem K. Ábrahám ellen a Bp. 264. §-ának 6. pontja alapján a bűnvádi eljárás megszüntetését, azért, mert semmivel sincs bebizonyítva, hogy K. Ábrahám tudta vagy tudhatta azt, hogy a két gyűrű, a melyet megvétel végett átvett, lopás útján jutott P.-ék birtokába. P. Jánosné nem oly szegény nő hogy két ilyen csekély értékű gyűrűje ne lehetne. Másfelől pedig K. Ábrahám tudta azt, hogy az újabb időben P. Jánosék a takarékpénztárban kölcsönt vettek fel és így kamatot kell fizetniök. De ettől eltekintve, a btk. 129. §-ának tényálladéka megkívánja azt, hogy az, a ki ezen büncselekménnyel vádoltatik, a kérdéses tárgyat már megszerezte legyen. Az ügyészi vádirat is azal vádolja K. Ábrahámot, hogy a két aranygyűrűt megszerezte. Ezzel szemben mindhárom terhelt a csendőrség

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Orosz és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

és az Ari és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. hangszerkészítője, az Orosz és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Argyazék minden hangszerről külön küldetik. Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára. 6

előtt azt vallotta, hogy K. Ábrahám csak feltételesen vette magához a két gyűrűt azzal, hogy azt előbb megbeszéli a csak aztán fogja megvenni. A megszerzés ténye tehát nem történt meg!

A védők előterjesztése után felszólal a kir. ügyész és rövid indoklással azt a kérelmet terjeszti elő, hogy:

„Indítványozom a vádirat értelmében P. Jánosné és K. Ábrahámot vád alá helyezni.”

Az elnök ezután K. Ábrahámot kérdezi meg, hogy van-e valami mondanivalója, mire az következőkép válaszol:

„Én ártatlannak érzem magamat, mert én máskor is kíségettem P. Jánosnékat egy néhány koronával és így előttem az, hogy most a két gyűrűt el akarják adni, egyáltalán nem volt gyanus.”

Ezután a vádtanács elnöke e szavakkal: „A tárgyalást berekesztem”, a két bíróval és a jegyzővel visszavonulnak a tárgyalóterem mellett lévő tanácskozó szobába és ott tanácskoznak. Ez a tanácskozás zárt, oda senkinek bemenni nem szabad. Ott az előadó előterjeszti a véleményét és a felett a három bíró szavaz. A véleményét tehát a bíró a tárgyaláson nem mondhatja el, ezt csupán tanácskozáson, mindenkitől elzárva teheti.

A tanácskozás 10—15 perczig tartott és annak befejeztével a bíróság kironul, az elnök a tárgyalást újra megnyitja és kibirdeti a következő végzést:

„A kir. törvényszék vádtanácsa P. Jánosné Kics Julianna terheltet a Btk. 370. §-ának 1. bek.-ben meghatározott orgazdaság bűntette miatt vád alá helyezi,

ellenben K. Ábrahám ellen a bünvádi eljárást a Btk. 264. §-ának 6. pontja alapján megszünteti, P. Ferencz ellen a Bp. 208. §-a alapján a főtárgyalást elrendeli és az iratokat a főtárgyalás kitűzése végett a kir. törvényszék főtárgyalási elnökéhez átteszi.”

E határozat kihirdetése után az elnök elmondja röviden összefoglalva a határozat indoklását, a mely körülbelül így szól:

„Vád alá kellett helyezni P. Jánosné azért, mert a közte és fia P. Ferencz között fennálló szülői viszony alapján, de meg azért is, mert a fia minden indok nélkül jött haza szolgálatadó gazdájától. Alapos a gyanu, hogy a vele hozott pénzről, óráról és gyűrűről anyja is tudta, hogy azt gazdájától lopta. Megerősíti ezt a gyanut az a körülmény, hogy a csendőri jelentés szerint az óra egy feltétlenül gyanus levél kíséretében a terhelt fiánál megtaláltatott és hogy a két aranygyűrűt a terheltnek nyomban tud skartak adni. Ellenben meg kellett szüntetni a bünvádi eljárást K. Ábrahám ellen azért, mert nincs ellene elegendő bizonyíték a tekintetben, hogy előtte a két gyűrű eladása gyanusnak tűnhetett volna fel. A községben ugyanis ő egyedül foglalkozik ilyen tárgyak megvételével és azzal, hogy a felket néhány forinttal itt-ott kíségeti, arra nézve pedig, hogy ő áron alul szerezte meg a gyűrűket, nincs adat, a meny-

nyben a vallomások szerint csak a gyűrűk megbeszélése után igérte azok áránát kifizetését.”

A kihirdetés után az elnök megkérdezi a kir. ügyészt, a védőket és a terheltet, hogy a vád alá helyező végzés ellen élnek-e perorvoslattal.

P. Jánosné illetően perorvoslattal, vagyis felfolyamodással senki sem élhet, mert a Bp. 270. §-a értelmében a vád alá helyező végzés ellen felfolyamodásnak helye nincs. Ellenben a végzésnek azon része ellen a mely az eljárást K. Ábrahám ellen megszüntette, felfolyamodással élhet a közvádoló kir. ügyész. A kir. ügyész be is jelenti a felfolyamodást azért, mert K. Ábrahám ellen az eljárás megszüntetett; ez a terhelt maga és védője a végzést, a mely rájuk nézve kedvező, tudomásul vették.

Ebben az ügyben tehát nem lehet még kitűzni a főtárgyalást, mert a kir. ügyész felfolyamodását kell majd felterjeszteni a kir. ítélőtáblára, a mely a felett azután végérvényesen határoz.

A vádtanácsnak tehát kétféle határozata van: vagy vád alá helyezi a terheltet, ha van elegendő bizonyíték, vagy pedig megszünteti az eljárást.

Ezen felül a vádtanácsnak jogában van az is, hogy az ügy hővebb felvilágosítása végett előbb nyomozást rendeljen vagy vizsgálatot és ez újabb nyomozás vagy vizsgálat befejezése után döntsön végleg a vád alá helyezés vagy megszüntetés kérdésében.

Röviden összefoglalva: a vádtanács vád alá helyező végzést hoz akkor, ha a terhelt ellen elegendő a bizonyíték, ellenben megszünteti az eljárást a következő esetekben:

1. ha a vád tárgyává tett cselekmény nem büncselekmény, vagy már annak tárgyában jogerős ítélet van hozva,
2. ha a terhelt meghalt vagy a büncselekmény elévült,
3. ha a terhelt elmezsavarban szenved,
4. ha a terhelt életkorának 12-ik évét meg nem haladta,
5. ha magánindítvány hiányzik, vagy a sértett az indítványát visszavonta (így pl. ha N. ácsmester P. Ferencz megbüntetését nem kíváná, ez esetben a vádtanács megszüntetné az eljárást),
6. ha a közvádoló a vádat elejti,
7. ha a terhelt ellen felhozott bizonyítékok nem elegendők arra, hogy bűnösségére nézve alapos gyanut keltsenek.

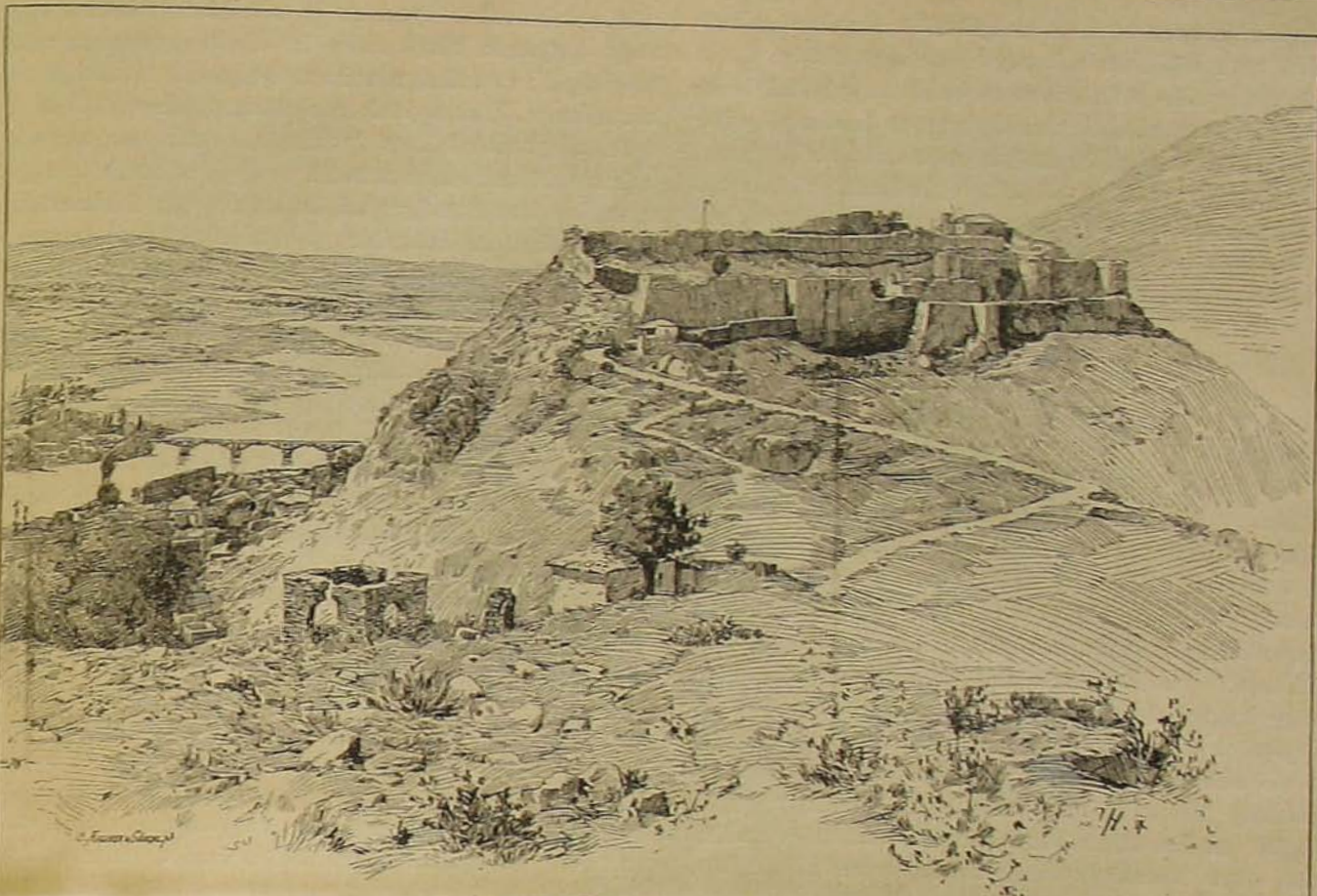
Ebben az ügyben tehát a főtárgyalást még kitűzni nem lehet. Azonban ki lehet tűzni a főtárgyalást abban a másik ügyben, a mely a nagykúti gyilkosság miatt K. Ferencz és L. József ellen folyik.

Ebben az ügyben a kir. törvényszék a Bp. 268. §-a alapján hoz végzést, a melyben elrendeli a főtárgyalást és ennek folyamánaképen tartja a vizsgálati fogságot mind a két terhelt ellen a főtárgyalásig, egyúttal pedig a végzéseket becsáttat ki a kir. ügyészség, a terheltet, a

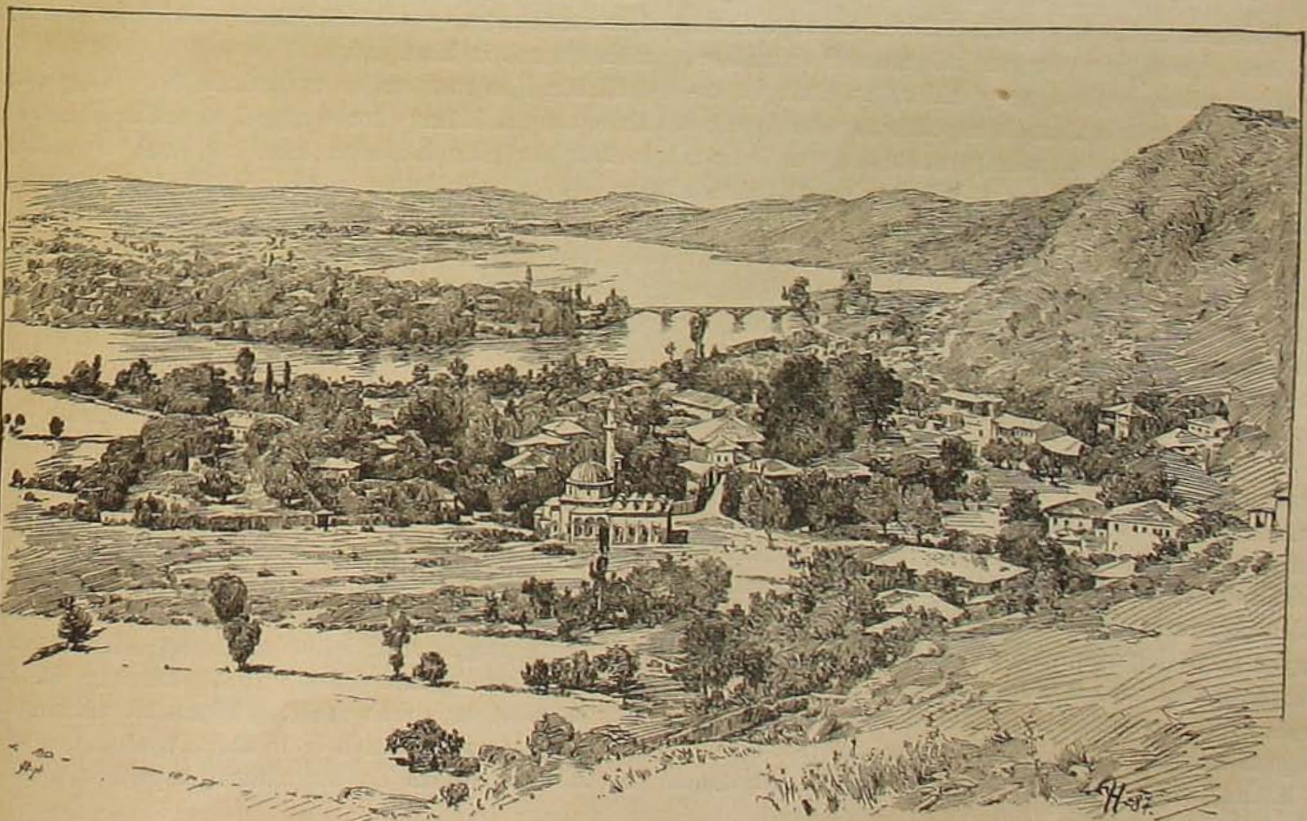
Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmarkesebb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készült Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Skutari vára.

Skutari.

csendőri jelentésben és a vizsgálatban foglalt tanuk részére, nem különben a bonczoló orvosok részére is.

A főtárgyalás előkészítése céljából a terheltek is tehetnek indítványokat, kívánatják tanuk beidézését, olyanokat is, a kiket addig még ki nem hallgattak.

Elérkeztünk tehát az eljárás legfontosabb részéhez, a főtárgyaláshoz, a melyen a törvényszék ítéletet hoz. A következő fejezetben a főtárgyalás menetével és képeivel fogunk megismerkedni. (Folyt. köv.)

Naplótöredékek.

Itta: Rák.

A havasok alján.

Bizony mégis csak szép idők voltak, mikor 30 év előtt őrsparancsnok voltam a Retyezát-havas alján, a kies fekvésű N. községben. N. akkoriban még valódi kis fészek volt, hegyekkel és nagy erdőséggel körülvéve; úgyszólván elzárva a külvilágtól, hiszen a legközelebbi állomáshoz is jó darab utat kellett megtenni, gyalog vagy kocsin; de mindezek dacára igen kedélyesen éldegeltünk fészünkben. Nyaranta felkerestek az üdülők, a téli estéken pedig, mikor a hó majdnem a kis házak ablakáig felért, a kis fészek lakói, köztük a pap, a tanító, az erdész, néhány bányahivatalnok, csendőrök összeültek hosszú törzszakasztalukhoz a vendéglőben, közelebb húzták egymáshoz székeiket és kedélyes beszélgetés vagy a tarokk-parti csöndes játéka mellett töltötték idejüket. Így gyorsan múlt el a tél.

A járőrszolgálat szép nyári időben, a terjedelmes gyönyörű erdőségben nagyon kellemesnek mondható, de télen, mikor beáll a nagy hideg, az utak és ösvények behavazva, járhatlanok napokon keresztül, szinte megközelíthetetlen minden hely, akkor nagyon fárasztó volt a szolgálat. Órákhosszat kellett a csendőröknek utat csinálni, sokszor térdig járva a nagy hóban, hogy az őrzőjáratot leportyázzák, vigasztalva magokat azzal a gondolattal, hogy tavasszal ez a gyönyörű vidék kármentes nyujt majd mostani nehéz szolgálataikért.

A havasok alján a völgyekben élvezhető először a kikelet. Ezer és ezer apró kis virág hirdeti a tavasz érkezését. Később a hegyeken másodszer látható az újjáébredés. A hó leolvad és utána a magas hegyes csúcsokon vígan ugrándoznak a zergék, alább a völgyek felé legelésznek a szarvasok, őzek. Persze ahol dus a vadállomány, ott a vadász is vígan jár zsákmánya után.

Szilveszter volt. Negyvenhat órai szolgálat után, az erdőségben már kissé elfáradva helyongtam erős holdfény mellett. Egyszerre távoli lövés zaja hallik; a hang irányában baladva, a hóban nyomokat vettem észre, innen rövidesen érkezésem előtt — valószínűleg orozva, — meglőtt szarvast vihettek el. A hóban kiköpött dohányt is láttam, tehát a vadász bagózó volt. A helyszínen

görbített botnak a nyomára is akadtam, valamint egy nagy kutyának lábnyomaira is. Ezek egymáshoz való távolságát, valamint a vadász lépésének távolságát is megmértem. Ezek a jelek szolgálták aztán segítségül a tettes megkerítéséhez. A nyomozás ezután már nagyon nehéz volt, mert közben beállt az éj és a havas országúton, hol kocsikon igen sok fát szállítottak, elvesztettem a nyomokat. A holdvilág jött némileg segítségemre, mert időnként kibukkanva a felbők mögül, megvilágította utamat. Minden mellékutat és ösvényt átkutattam. Fáradtságom meg is nyerte jutalmát; egy erdei úton haladva szánnyomot találtam és mellette a kutya lábainak nyomát; megmértem a lépés távolságát; ez egyezett a nálam levő mértékkel. Innen a tettes a helyszínről csak a begyen át D. községbe juthatott.

Meggyorsítottam lépteimet és hajnalban én is az említett községbe értem. Ott legelőször a nagy kutyák tulajdonosai iránt érdeklődtem. Egy parasztházban rá is akadtam. A cselédétől megtudtam, hogy a kutya egész Szilveszter-éjszakáján nem volt otthon; ujév napján meg teljesen kifáradva érkezett bába. A megmért lépéstávolság ráillett a kutyára. Kérdésemre, hogyan lehetséges ez, a cseléd azt felelte, hogy a kutya gyakran jár a K. községben lakó Nagy Pista legény után, ki jelenleg a cseléd gazdájánál van alkalmazva. Természetesen a leányt sejteni sem engedtem, hogy orrvadászatról van szó és így ő nyíltan mondta el a fontos tudnivalókat.

Nagy Pista híres orrvadász volt, sok kellemetlenséget csinált már az erdészeknek, naphosszat csavargott az erdőkben vadra lesve. Az én feltevésem — hogy ő volt a mostani tettes — tehát indokolt volt és az alábbiak után igaznak is bizonyult.

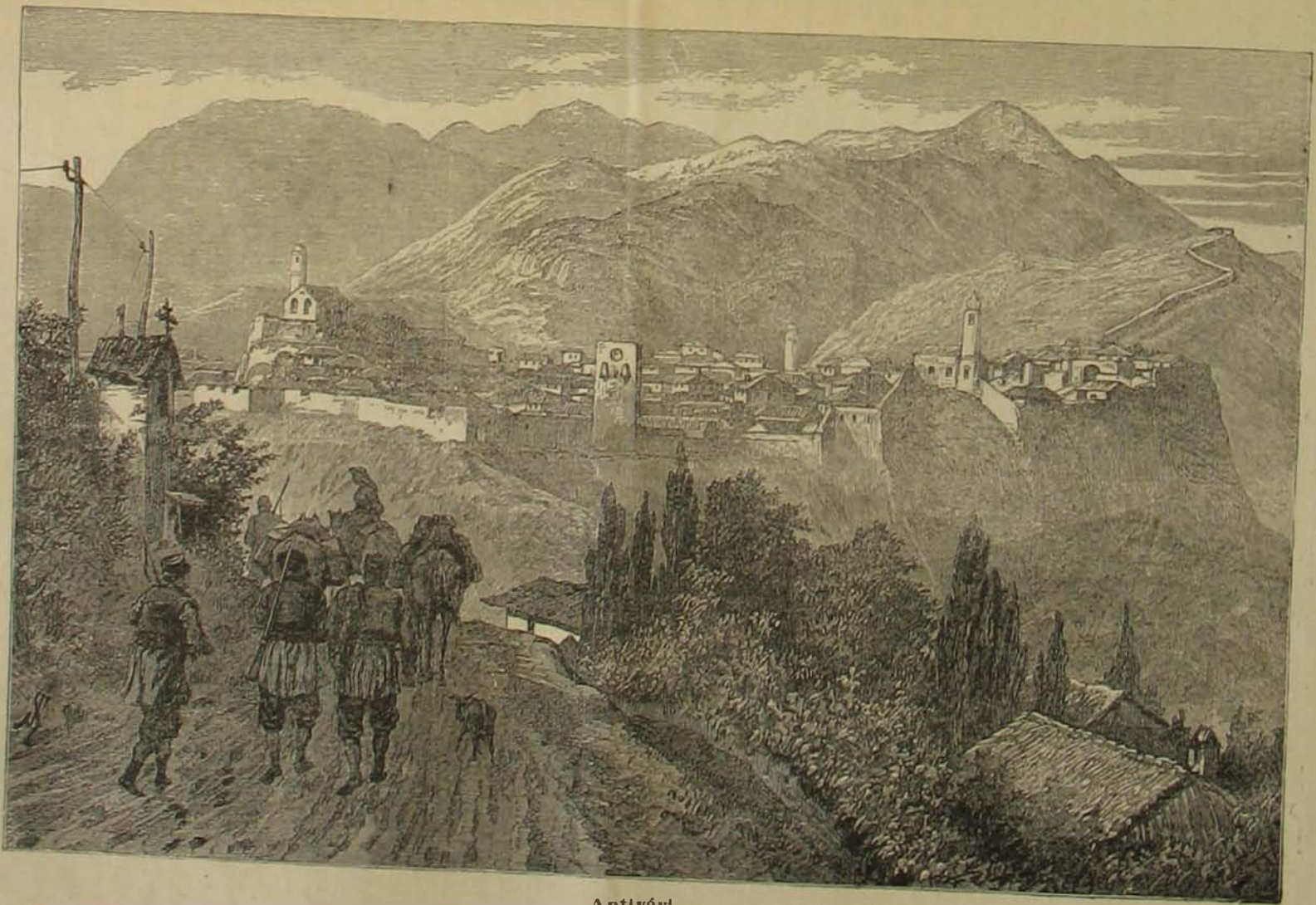
K. községbe mentem, de megtudtam, hogy Nagy Pista nincs otthon. Másnap korán reggel az erdővel az erdő mellett levő kis házikóba mentünk, ahol a vadász anyja lakott. Beléptem a kis szobába és Nagy Pista után kérdezősködtem. Az öreg asszony azt mondta, hogy fia az éjjel nem jött haza. De a padon a kályha mellett egy pár nedves cipőt láttam és így mindjárt gondoltam, a fiu valami buvóhelyen lehet. Átkutattam a kis házat. A padlásra érve nagy szénaboglyára bukantunk. Figyelmeztettem az öreg asszonyt, hogy a szénát szuronyommal át fogom böknöni és nem felelek érte, ha esetleg fiát találja a szurás. Mikor az asszony látta, hogy teljes erőmből szurkálni kezdem a szénát, sikoltozni kezdett és kérte a fiát, jöjjön ki onnan, mert a csendőr keresztül szurja. Abban a pillanatban életre kelt a szénaboglya és előttem állt Nagy Pista. Eleinte támadni akart, de lökésszerű helyzetbe vett fegyverem imponált neki, meghátrált; lejött velom a padlásról és a szobába léptünk, ahol először ruháit kutattam át. Mikor zsebéből egy darab papirost kihúztam, villámgyorsan kikapta azt kezemből és le akarta nyelni; de éppen oly birtelen vettem én azt vissza. A papiros a lelőtt

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—69.

BUTOR

Antivári.

szarvasról szóló számla volt, melyet Weisz Samunak adott el. A szobában jól elrejtve találtam egy szétszedhető löfegyvert, történyt, hamis szakált és más mindenféle a vadászónak szükséges szerszámot. Megkerült a helyszínen használt bot és a szán is, melyen a szarvast elszállította.

Erre megkértem a velem levő erdőőröket, vegyék őrizet alá a bűnöst, míg én felkeresem Weisz Sámuit. Ő persze szintén tagadott, eleinte meg volt sértve a gyanúsítás miatt, hogy Nagy Pistával összeköttetésben állana, de mikor kibuztam a számlát és elébe tartottam, beismerte, hogy megvette a szarvast. A pénzében meg is találtam a szarvas bőrét és busát és még több lött vadat, melyek mind a vadászó Nagy Pista révén kerültek hozzá.

Nagy Pistát átadtam a hatóságnak bűnjeleivel együtt; méltó büntetést kapott. Weisz Samu is hüvösre került a vadászóval való barátságáért.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy gazdag legény kedvtelése.

Írta: Máthé Miklós törzserőrnagy.

Minden jóindulatú és tisztoságos gondolkozású szülő arra törekszik, hogy jóra való becsületes embereket neveljen gyermekeiből. A gyermeknevelés súlyos gondjai, az élet változatossága, a vagyoni viszonyok különbözősége és a gyermekek szeszélyes váltakozó természete azonban nagyon sokszor megoldhatatlan probléma elé állítják a leggondosabb nevelésre törekvő szülőket is.

És itt nem lehet különbséget tenni szegény vagy gazdag szülők gyermekei között. A jó vagyoni állapot magában véve nem mindig van szintén jó befolyással a gyermek erkölcsi fejlődésére. Sőt sokszor éppen hátrányára van a gyermeknevelésnek.

A vagyonos, gazdag szülő minden irányban eleget tehet ugyan a gyermeknevelés követelményeinek, mégis sokszor hajótörést szenved minden törekvése és igyekezete és a költséges nevelés dacára valóságos züllött alakja lesz gyermeke a társadalomnak. Ellenben a szegény szülők szerény körben élő és csupán csak alsóbb iskolai nevelésben részesülő gyermeke megmarad a becsületesség egyenes útján és nem válik rabjává rossz szokásoknak és szenvedélyeknek.

Az élet gyakran produkál ilyen feltűnő ellentétet a gyermeknevelés terén.

Sok kellemetlensége volt P. J. m—i községi bírónak is egyetlen fiával. Pedig senki se vethette szemére, hogy mint jómódu birtokos, elkényeztetette volna egyetlen gyermekét.

Nem akart urat nevelni belőle. Sőt ellenkezőleg arra törekedett, hogy, mint majdani örököse, szakavatott

kezelője lehessen a reávró gazdaságnak. E czélból csupán az elemi iskolákat végeztette el vele. Azaz, hogy csak végeztette volna, mert bizony a rakonezátlan és mindenben szófogadatlan gyerek valóságos rekordot teremtett az iskolakerülésben és a tanulásban való hátramaradottságban.

— No! majd megjavul később, ha a gazdaságba kerül! — gondolta a bíró — ott majd folytonosan a szemem előtt lesz.

De ez a reménye se teljesült. A milyen vásott, iskolakerülő volt mint gyerek iskolajárás idején, éppen olyan dologkerülő lett mint subancz és legény a gazdálkodásnál.

Hiába volt az apja kérése, jóakaratu intései és szigorú bánásmódja, nem fogott a fiún sem a jó szó, sem a dorgálás. Csak nem törődött az semmivel. Ha pedig néha-néha, mikor elfogyott az apa türelme s jól megrakta, míg t. i. birt vele, a szófogadatlan fiút, úgy elment hazulról a daczos gyerek, hogy napokig felé se nézett a gazdaságnak.

A legénykorban pedig már azt is megtette, a mi különben nem ritkaság az ilyen jobbmódu szülők rossz társaságba keveredés folytán züllésnek indult fiainál, hogy ha nem volt elegendő pénze, hát lopott az apjától, a mit tudott és azt értékesítette. Vagy csinált adósságot az apja kontójára, hiszen szívesen hiteleztek neki a koresemákban, mert jól tudták, hogy nagyobb vagyon néz rá.

Természetesen minden ily kitudódott alkalommal elzavarta az apa és kitagadással fenyegette a züllésnek indult legényt. Ez pedig napokig csavarogva töltvén az időt, olyan rossz társaságba keveredett, hogy később már a betörésektől sem riadt vissza. És ezt annál biztosabb reményben tehetette, mert hiszen senki sem tételezhetette fel róla, hogy ő, mint jómódu szülők gyermeke, lehessen a tettes.

1910. évi augusztus hó 15-én panaszt tett a m—i örsön H. Gy. házfelügyelője, hogy előző este, úgy 10—11 óra tájban ismeretlen tettes betört a villába s egy ruháskosárba mindenfélét, ágy- és ruhaneműt, a mi csak belefért, és egy forgópisztolyt összepakolt s azután a szoba közepére tett egy drága női kalapot s valószínűleg raffináltabb betörőktől eltanult abbeli babonás reményben, hogy így nem sikerül majd a betörést ráderíteni, természeti szükségét abba végezve, az ablakon át távozni akart zsákmányával, mikor a házfelügyelő észrevette és lármát csapott, mire az ismeretlen tettes elmenekült a nélkül, hogy kilétére nézve valamely adatot vagy csak hozzávetőleges gyanúra is alapot szerezhetett volna a házfelügyelő.

A m—i örs járőre még akkor éjjel bevezette a nyomozást az ismeretlen tettes után. Esték, várták a vasutállomáson is abban a reményben, hogy csak valamely fővárosi betörő lehet a tettes, a ki a reggelig többször

Ölje meg a gazdaságában és háztartásában nagy károkat okozó egereket és patkányokat!
De vigyázzon, hogy hasznos állatait meg ne mérgezze: 5197

VETERINÁRIA DROGERIÁBAN, BUDAPEST, LÓNYAY-UTCZA 18/b. SZ.

Egy holdra elegendő egérrítő ára 8 korona 50 fillérbe kerül. — Irjon egy levelező-lapot.

A Morrattin a mezel és házi egerek és patkányok között pusztító betegséget idéző elő, megöli őket, de a többi állatra és az emberre ártalmatlan. — Megrendelhető a 5197

Az albán hatarról.

közlekedő személyvonatok valamelyikébe bizonyára kijön és a főváros felé elutazik. Mert a fentebb említett s csak raffinált betörőknél szokásos drasztikus eljárásból teljesen bizonyosra vettek, hogy csakis fővárosi betörő követhette el a cselekményt.

Eredményre azonban sem az akkori, sem a további nyomozás nem vezetett és a reggel megejtett pontos helyszíni szemle sem eredményezett olyan adatokat, a melyből a tetteskilétére pontosabban következtetni lehetett volna.

Az eset már kezdett feledésbe merülni, mikor egy pár hónap múlva, október 5-én este egy újabb betöréses lopást jelentett be az örsön W. S. mészáros.

E káros ugyanis, mikor az említett este hét óra tájban bezárva üzletét, csak úgy az üzletben használt ruhájában elment egyik vendéglőshöz a másnapi rendelés iránt érdeklődni, az üzleten kívül használt felsőruháját s aranyóráját az üzletben hagyta. Mikor pedig dolgát végezve, egy félóra múltán visszatért az üzletbe, hogy átöltözzék, már feltörve találta üzletét s az ismeretlen tettes nem csak a felső ruhákat és az órát vitte el, hanem azokon felül hét korona készpénzt, tíz kg.-nyi marhas és hét kg.-nyi borjухust és az összes sárgarézmerleget is.

Káros azonnal az örsre sietett és panaszt tett az esetről.

Pozsgai Vinceze őrmester őrsparancsnok és Gulyás István csendőrből álló járőr fogott bele a nyomozásba. S minthogy az éjfélutáni órákig vonat már nem közlekedett és nem lehetett attól tartani, hogy a tettes, ha máshová való is, elutazhat, a helybeli korecsmákban néztek szét, hátha valamelyikben ráakadhatnának valami gyanús alakra.

A korecsmák nagyobb részét üresek voltak, alig akadott egy-két helybeli ismerős vendég. Egyikben ott találták a biró fiát is egyedül borozgatva. Ismerték jól a módos legényt; gyanujok nem volt ellene, tehát hozzá se szóltak.

Hajnál felé a vasuti állomásra ment a járőr s felügyelt a reggelig közlekedő vonatoknál, figyelvén a fővárosba bejáró munkásokat és hivatali alkalmazottakat, de semmi gyanúsat nem vett észre. Ennélfogva a legutolsó vonattal a fővárosba utaztak, hogy az ottani rendőrség segítségével a zálogházakban is szétnézve pubatoljanak az ismeretlen tettes iránt, mert bizonyosnak látszott, hogy ha mást nem is, de az órát és lánczot, valamint a ruhákat és mérleget is ilyen helyeken, esetleg utóbbiakat az ócskásoknál fogja a tettes értékesíteni.

Rá is akadtak hamarosan úgy az ékszerekre, mint a ruhára és mérlegekre, de sem az ékszerész, sem az ócskás nem tudott bővebb felvilágosítást adni az értékesítő egyén felől, csak annyit, hogy egy vidékinek látszó fiatal ember hozta oda és értékesítette a tárgyakat.

Minthogy pedig M-ről naponta pár száz munkás és ugyanannyi hivatali alkalmazott — vasutas és egyebek — köztük sok fiatal ember, bejár a fővárosba, igen

nehéz volt a sok közül csak egyet is gyanúsítani anynyira, hogy vele szemben eljárassanak.

Már negyedik napja folytatta a járőr a nyomozást eredménytelenül, mikor az esti vonattal hazatérő munkások megfigyelése után betértek egyik m—i lakoshoz, aki mint munkafelügyelő naponta szintén be szokott utazni Kőbányára s ettől, mint bizalmas emberüktől akart az őrmester egyet-mást kérdezni.

A munkafelügyelő nem tudott felvilágosítást adni a kérdésekre. Mintegy félóra beszélgetés után már távozóban volt a járőr; mikor az őrmester egy forgópisztolyt látott meg az ablakban, amelyet első látásra basonló-nak talált a károsról ellopott forgópisztolyhoz. Közlelbbi megtekintés és a jegyzetei átnézése után pedig kiderült, hogy az éppen a keresett forgópisztoly. Száma és leírása teljesen egyezett a jegyzék tartalmával.

Kérdést intézett annak holszerzése iránt a munkafelügyelőhöz, mire az minden zavar nélkül előadta, hogy pár nappal előbb — éppen a lopást követő napon — este, amint Kőbányáról hazafelé utazott, találkozott a vonaton a biró fiával, aki ittasságánál fogva igen jó hangulatban lévén, beszélgetés közben ajándékozta neki a forgópisztolyt, mondván, legyen az övé, ő úgy se tudja, mit csináljon vele.

E gyanu alapján előbb a károshoz, majd mikor ez is sajátjára ismert a forgópisztolyban, a hiróhoz ment a járőr és a legény után kérdezősködött, de az apa nem tudott fiáról semmit, mert — mint haragosan megjegyezte — négy-öt nap óta odacsavarog valahol, otthon azóta nem is volt, azt se tudja él-e, hal-e! Tőle már napok óta egy fillért se kapott s így nem tudja, kinél és miből él.

Ama további kérdésre pedig, hogy tapasztalat szerint mégis kinél szokott ilyenkor megbuzódni a fia, a többek között egy foltozó csizmadiát nevezett meg, mint akinél már többször is megtalálták. Ugyanitt a járőr is feltalálta a legényt s a községházára kísérve, kikérdezés alá vette.

Természetesen tagadott, mint a parancsolat. A forgópisztolyt találta s éppen azért adhatta ajándékba a munkafelügyelőnek. Az ékszer és egyéb tárgyakról pedig éppen semmit sem akart tudni.

A további kérdések során azonban, hogy hol és kitől kapta azt a pénzt, amelyből a kérdéses estén és a következő napon, otthon és a fővárosban mulatott és megittasodott, holott az apja maga mondta, hogy tőle mostanában pénzt nem kapott, s hogy négy-öt napi csavargása alatt miből fedezte kiadásait, zavarba jött az ilyen dolgokban még járatlan legény; majd pedig, midőn közölték vele, hogy az ékszerésszel és az ócskással is szembesítve lesz a személyazonosság megállapítása céljából, egészen megtört és beismerte, hogy ő követte el a betörést és az elzalogosított tárgyak árából költezett.

Az ellopott husra nézve pedig előadta, hogy előbb az apja kertalatti kazlába rejtette el, ahonnan egy részét

időközben a caizmadiához hordva, együttesen megették, nagyobbrészt azonban, mivel a rejtekhelyen megromlott, eldobta s valószínűleg a kutyák falták fel.

— Hát a villabeli betörés hogy történt Lajos? kérde az őrmester a legényt, gondolván, hogy a szégyenérzet által megtört lelkiállapotában ezt is be fogja ismerni, mert, hogy ő követte el azt is, a történetek után szinte bizonyosra lehetett venni.

— Hát megtörtént kérem alászon az is, de onnan nem vittem el semmit! Bár már ott rajtavesztettem volna, bizonyosan nem követtem volna el ez utóbbit és nem hoztam volna ennyi szégyent szüleimre és nem lettem volna a világ csúfja! — kesergett a legény.

— Hiszen csak ki lehetne egyezkedni, bogy valahogy nagyobb csufság nélkül elsmithatnánk ezt a dolgot! reménykedett tovább, az apám bizonyosan megtenné, jó lenne vele megheszélni a dolgot!

A járőr általi felvilágosításra azonban, hogy itt ki egyezésről szó sem lehet, megadta magát sorsának és sirva kérlette, az odahivatott apát, hogy felhagy eddigi életmódjával, csak most az egyszer bocsásson meg neki. Amit utóbbi meg is ígért.

Így aztán belenyugodott sorsába a megtévelyedett legény s mondhatni, hogy javító batással volt rá az a hosszabbtartamu szabadságvesztés büntetés, amit fiatal-kori meggondolatlanságból elkövetett tetteiért elszenvednie kellett.

Amint látjuk, a bűnjeleknek helyes és alapos leírása vezette itt eredményre a járőrt. Mert ha a forgópisztoly-nak alapos leírása mellett, a számát is nem jegyezte volna fel az őrmester, a kitartó nyomozás is aligha vezetett volna a tettes kiderítésére.

Fölöttébb ajánlatos ennél fogva, hogy minden oly bűn-cselekmény nyomozásánál, ahol megjelölhető bűnjelek-ről van szó, azokat a legapróbb részletekig menő leírással vegye jegyzékbe a nyomozó esendőr, mert később csak ez tájékozhatja őt határozottan a felől, hogy a bárhol és bármily körülmények között esetleg előtálat tárgyak a keresett bűnjelekkel kétségtelenül azonosak.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Szólásmódok és közmondások.

II.

Kosarat kapni annyi, mint tagadó választ kapni a nőktől, kinek kezünket felajánltuk. E szólásmód szintén nagyon régi szokással áll kapcsolatban. A régi regényes korban a hölgyek éjjelenként kosárban szokták felhúzni imádóikat, melyet azonban abban az esetben ha meghallgatásra nem találtak a magasból aláejtettek, vagy fenekét oly módon szerkesztették, hogy azon át a benne álló kibukott. Németországban, Angliában máig is maradtak fenn nyomai e szokásnak, de már a tizenhatodik és tizennyolczadik században olyképp módosult, hogy a lány az elutasított kérőnek fenekélen kosarat adott válaszul. Közvetlen ebből maradt fenn aztán a kosarat adás mai szójárása is.

Elveszteni valaminek a fonalát. A híres német bölcsész, Kant, ezt a szólásmódot egy angol ügyvéd-től származtatta, a kinek szokása volt beszéd közben zsebéből egy fonalat venni elő, s azt szüntelenül ujján ide-oda csavarni. Állítólag egyszer az ellenfél ügyvédje ezt a fonalat kicsente zsebéből, a mért aztán ez akkora zavarba jött, hogy előadásának is elvesztette szellemi fonalát. Ez a levezetés azonban nem nagyon valószínű, s nem lehetetlen, hogy Kant maga magáról vette a hasonlatot, mert ő volt olyan szórakozott, hogy a legkisebb rendkívüliség is kizökentette gondolatai medréből. Tudva van ugyanis róla, hogy előadása kezdetén mindig valamelyik hallgatója felé fordította tekintetét, mintha annak beszélne, s utoljára úgy megszokta ezt, bogy mikor véletlenül egy oly tanítványa került elibe, kinek egyik kabátgombja hiányzott: tekintete mindegyre visszafordult a hiányzó gomb felé, úgy, hogy utoljára egészen belezavarodott. — A szólásmód több valószínűséggel vezethető vissza oly mesteremberekre, mint ácsok, kőművesek, kertészek, kiknek munkájok közben nélkülözhetetlen segítségük a fonál, s ha azt elvesztik, nem végezhetik munkáikat.

Köpenyforgató. Hogy mért ragadt rajta az álnok két-színűkódó emberen a köpenyforgató gúnynév, annak is érdekes története van. Egyik szavojai herczeg tudniillik oly kényelmetlennek találta helyzetét Franciaország és Spanyolország szembenálló hadereje közt, hogy nem egyszer volt kénytelen kétkulacsossághoz folyamodni. Hogy e fajta politikai nézetváltozásait annál jobban megkönnyítse, csináltatott egy kabátot, mely egyik oldalán fehér, a másikon kék volt. Mikor a francia érdekeket akarta legyezgetni, fehérben jelent meg, mikor pedig a spanyoloknak kellett hizelegni, kékben. Ezért köpeny-forgató Manó gúnynevet is kapott, megkülönböztetésül háza más tagjaitól.

Nyomába lépni valakinek. Kissé kalandos teoriát állított fel erre a kifejezésre vonatkozólag némely etymológista, a melyet már kuriozumból is méltó elmondani. Irlandban és a skót felföldön újabban sok oly követ találtak, melyekre egy-egy roppant méretű emberi lábnyom van bevésvé. Hogy miért oly természetfölötti nagyságú ez a lábnyom, az a régészeti kutatóknak sok fejtörést okozott, míg a következő magyarázatot találták meg rá. Régi kelta hagyományok erősítik, hogy a pikteknek lába oly nagy volt, hogy mikor a csatában le-vágtatták is, nem estek el, hanem lábuk roppant terjedelme fenntartotta őket a földön, s csak testök felső része hanyatlott le. Ez mindenestre elég meglepő képzetre nyújt alkalmat egy csatatérről a csata után. De a hagyományok még tovább mennek. Hozzáteszik, hogy a piktek nyáron át oly módon használták lábukat eruyő gyanánt, hogy hanyatt feküdtek s talpaikat fejük fölé tartották, a mi szépen megvédte őket a napsugaraktól. Már most az volt a szokás, hogy mikor egy új főnök vette át az uralmat, felavatásul jobb lábát a kő-lenyomatba kellett hogy helyezze, hogy ekkép bizonyítsa életrealóságát, s hogy nem áll hátrább annál, a kinek most nyomdokába lépett.

Sub rosa. A mythologia szerint Cupido Harpocratesnek, a hallgatás istenének egy rózsát adott megvesztegetésül, hogy el ne árulja Venussal való szerelme-kedését. Így lett a rózsza a hallgatagság, a titok emblema-ja. Ez értelemben felhasználta az építészet is, tanácstermek mennyezetére egy rózsát alkalmazva, figyelmeztetésül, bogy az ott mondottakat ki ne fecseggék. 1526-ig pedig a gyóntató-székek fölé is egy rózsát faragtak ki. Innen a «sul rosa» kifejezés.

A fentebb elősoroltakon kívül egyes szók is különös értelmezéseken s módosulásokon mentek keresztül az idők folyamán; de ezeket csak felsorolni is túlhaladná a cikk keretét. Ott van az etikette szó, mely eredetileg csak védjegy értelemben volt használatos, majd azonban külön jegyzék a málbákra alkalmazva is etikett néven nevezettek; később etikettekkel jelezték egy törvényes okirat vagy bizonyítvány tartalmát is. Abból végre, hogy bizonyos ünnepélyeknél is jegyeket kezdtek kiszolgáltatni a résztvevők számára, létrejött az etikett vagy udvari illem mai értelme. A «Hurrab»-kiáltásról, mely egész nyugaton polgárjogot nyert, Littré derítette ki, hogy tulajdonképpen szláv szó s azt jelenti: a paradicsomba! — hogy tudniillik oda kerülnek a vitézül harczoló katonák. És ki sejtene az oly arisztokratikus *jockey* szó etymológiájában a *czigány csukni* — «ostor» jelentését, a honnan pedig minden kétségem felül ered?

KÉPEINKHEZ.

Balkáni képek.

Hetek óta Szkutari felé irányul egész Európa érdeklődése. Montenegrót blokirozták a hatalmak Szkutari miatt, hadserege azonban még tovább is Szkutari alatt állott s készült az ostromra, vagy talán csak fenyegetőzött vele s ez alatt a többet ígéroket várta. Így heteken át nem lebetett tudni: Montenegró fővárosa lesz-e Szkutari, vagy az önálló tartományyá alakulni szándékozó Albániáé.

A londoni nagykövetségi konferencia már megálta a választ mindezekre, a melynek alapján a Crnagoreczok abbagyták Szkutari ostromát. Ezzel aztán valószínűleg vége lesz a már több mint fél év óta húzódo háborúnak s az albánok nemsokára megmenekülnek a kedves (?) szomszédok kellemetlen látogatásától, akikkel, mint a képeink egyikén látbató késelezből következtethető, a találkozásuk sem volt valami barátságos, daczára annak, hogy a háboru kezdetén hangoztatott indokok szerint épen a keresztények felszabadítása lévén a szövetséges hadviselő felek célja, a nagyobbbrészt katolikus albánok még sem örültek ennek a világszerte kurtölt jóakaratra.

Mindezek után még mindig kíváncsiak lehetünk arra, hogy hány értizednek kell eltelni addig, míg az önállóságot elért Albániában olyanok lesznek a közbiztonsági állapotok, hogy végrendelet hátrabagyása nélkül is el lehet látogatni ebbe a legújabb görbeországba.

Képeink egyike Antivárit, Montenegró kikötő városát mutatja, a melyet még ezelőtt néhány évvel, mint Montenegró leendő fővárosát emlegették, de aztán ezt a tervet elejtve, kikötővé fejlesztették abban a reményben, hogy valamikor ez lesz a duna-adriai vasutvonal végpontja. Egyszerű kereskedelmi kikötő ez csak, de most néhány nap óta sokat emlegetett hely, mert itt jöttek össze a nagybatalmak hadihajói a blokád megkezdésekor s innen figyelmeztették a montenegrói kormányt, hogy a nagybatalmak együttes elhatározásához képest abba kell hagynia Szkutari ostromát. Ámde Nikita nem tágitott; rohammal bevette Scutarit.

HIREK.

Illusztris vendég. A spanyol királyi kormány megadásából az európai csendőrség tanulmányozására kiküldött don José Osuna Pinoda spanyol királyi csendőr-

kapitány, a madridi lovasscendőrség parancsnoka, európai körútjában Budapestre érkezve, a honvédelmi miniszter ur engedélye alapján, a budapesti csendőrkerületi parancsnokságot is megtekintette. Intézményünk tanulmányozására, a rendelkezésére állott idő rövidségénél fogva, csak egy délutánt szentelhetett ugyan, mindazonáltal azt beható tanulmány tárgyává tette, sőt lovasscendőr ruhát öltve, nyeregbe is szállott, hogy lovasságunk felszerelésével gyakorlatilag is megismerkedhessék. A tapasztaltak után a kalauzolására kirendelt Goreczky Vilmos századosnak a szives kalauzolásért köszönetet mondva, intézményünkről az elismerés hangján nyilatkozott.

Az internátus vagyona. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára egybegyült és a lapunk mult számában kimutatott 28,000 K 10 fillér az időközi kamatokkal 30,064 K 43 fillérre emelkedett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Meddig él az ember? Érdekes fölolvastást tartottak e tárgyról nemrég a new-yorki akadémiában. Az élet tartamának fizikai föltételeit, így szölt az előadó minden ember magában hordja. A hosszú életü embert a rövid életütől külseje után is meg lehet különböztetni. Sok esetben az orvos csak ránéz a páeziens kezére és már tudja, hogy meghal-e vagy életben marad? Épúgy mint a növényvilágban, az állatoknál is minden élet attól az élettől nyeri jellegeit, a melytől ered. E veleszületett tulajdonságok egyike az is, hogy meddig képes az egyén az életet folytatni? Azt lehetne mondani erről, hogy ez az inbárena, vagyis potenciális élettartam. Kedvező körülmények közt teljesen végigélheti az egyén ezt az időt, ellenkező esetben az észrevehetően megrövidül. De különösen kedvező körülmények meg is hosszabbítatják valamely személy, család vagy faj élettartamát. A hosszú élet első föltétele a szív, a tüdő, az emésztési szervek és az agy nagysága. Az ilyen embereknek hosszú a törzse és aránylag rövidek a végtagjai. Ülve nagyobbaknak, állva kisebbeknek látszanak. A kéz felülete hosszú, az ujjak rövidek. Az agy mélyen fekszik, a mit arról lebet fölismerni, hogy mélyen fekszik az orr nyílása is. Kékes vagy barna fényü szem kedvező jel. Nagy, nyitott és szabad orrlyukak nagy tüdőre vallanak, míg a kis és gyenge tüdőnek, összepréselt és félig zárt orrlyukak az ismérvei. Ezek képezik statisztikai vizsgáldások alapján leglényegesebb kiindulási pontjait az élettartam megállapításának.

A tojás-fogyasztás. A legtöbb tojást Angolországban és Németországban fogyasztják. Angolországba 1895-ben 1250 millió tojást vittek be, a mi közel száz millió franknyi értéket képvisel. A legtöbbet ebből Franciaország szállította. Ugyanabban az évben Németország 80 millió kilogrammal többet vitt be, a mi szintén száz millió franknál nagyobb értéket képvisel. Németország legnagyobb szállítója Oroszország, Ausztria és Magyarország. Oroszországban a tojáskereakeleda óriási lendületnek indult; 1890-ben még csak 11 millió tojást adott el, 1895-ben pedig már 1250 milliót. Mennyi rántotta szerepel ezekben a számokban!

Eladó koldus-állomás. Koldusnak lenni sem olyan rossz dolog, mint általában hiszik és többször megessett már, hogy egyik-másik embertársunk, ki koldulásból élt, megszédte magát és nagy vagyont hagyott hátra.

Volt egyszer egy koldus, a ki a saját hatemeletes háza előtt koldulgatott. Nagyon jövedelmező üzlete volt annak a vak koldusnak is, ki évek előtt a londoni Waterloo-hid mellett hívta föl a járó-kelöket könyörületre. Ez a polgártárs már eleget szerzett és földalta az üzletet, vagyis jobban mondva, azt «megfelelő kárpótlási összeg fejében» másnak adta át. Hogy az üzlet jó, azt könyveivel bizonyította, mert a vakság, úgy látszik, nem akadályozta meg abban, hogy bevételeit pontosan föl ne jegyezze. A Waterloo-hid vak koldusának hirdetése annak idején megjelent a londoni lapokban. «Természetes», vakokat előnyben részesített, de az ajánló címet és korábbi foglalkozását, valamint a megajánlott árat számokkal és betűkkel pontosan kiteendőnek kérte.

Szerkesztői üzenetek.

Fecske. 1. Nézetünk szerint nem használhatja. Kártérítéssel tartozik. 2. Miután nem írta meg, hogy hány nős és hány nőtlensendőr maradt az őrsön, nem adhatunk felvilágosítást.

Kételkedő. Igen.

Oltmenti őrs és 1848. Miután szabályaink erre nem terjeszkednek ki, forduljon döntésért előjáróihoz.

●102. P. 1—2. Még nem tudjuk.

E. őrmester. Nem számít be és nincs is kilátás rá, hogy beszámítható legyen.

67. Kérdését nem értjük.

T. őrmester. Ha beigazolja, a mit nekünk leirt, lehet, hogy kedvezőbb ellátásban fog részesülni.

666. A nős őrmestert illeti meg.

F. csendőr. Nem.

Göndör. A ki előbb vizsgázott, az előbb sorol.

Tölténytáska. Nyon emlékérem nincs rendszeresítve és így az nem viselhető.

Zs. B. 1. Várja a szárnyparancsnokságtól 2. Nem.

1856 Hasonló esetek most vannak tárgyalás alatt. Döntés még nincs. A küldött bélyegeket lapunk javára bevételeztük.

Bácskai csendőr. Nem számít be.

Mohácsi őrs. Az őrsparancsnok.

1884. Nem fog beszámítani.

703. Forduljon a m. kir. államrendőrséghez.

N. J. csendőr. Létezik. Igen.

B. M. H. A csendőr tartozik megfizetni.

Hegyvidéki. Igen. Egyidejűleg.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi ápr. hó 14-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

postupiczki Kostka Pál vezérőrnagynak, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének,

Szöcs Mihály ezredesnek, a m. kir. II. sz. csendőrkerület parancsnokának és

verebélyi Marsó György ezredesnek, a m. kir. III. sz. csendőrkerület parancsnokának jelenlegi szolgálati alkalmazásuk alól egészszégi tekintetből saját kérelmükre való felmentésüket s létszám felett való vezetésüket legkegyelmesebben elrendelni, továbbá

tolcsvai Nagy Gábor vezérőrnagyot, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelő-helyettesét ezen csendőrség felügyelőjévé;

besenyői László Albert ezredest, a m. kir. honvédelmi miniszterium 16. osztályának vezetőjét a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelő-helyettesévé;

Bariss Árpád őrnagyot, a m. kir. V. számú csendőrkerület másodtörzstisztjét a m. kir. honvédelmi miniszterium 16. osztályának vezetőjévé;

lorántházi és zágorhida Lóránth Dénes alezredest, a m. kir. VIII. számú csendőrkerület parancsnok-helyettesét ezen csendőrkerület parancsnokává és

Bencze Bálint alezredest, a m. kir. II. számú csendőrkerület parancsnok-helyettesét a m. kir. III. számú csendőrkerület parancsnokává legkegyelmesebben kinevezni, egyben legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

Szatbmáry József alezredes, a m. kir. VIII. számú csendőrkerület parancsnoka hasonló minőségben a m. kir. II. számú csendőrkerülethez áthelyeztessék.

Villamos és gőzörőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia béli hangszerszerelője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb tőp-árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségetes díjlanul. Kívétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben **AZ** összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetéteket után, melyeket hat hónapi felmondási idő tekönlése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvénnyek és choquek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Albert János őrmester, a rudai 12 apostol bányatársaság kárára 1912. évben elkövetett 9000 korona értékű aranyérczablás tetteseinek szakértelemmel, leleményességgel s kiváló ügybuzgósággal történt gyors kiderítéséért.

Tamás Gyula, Kató Balint őrsvezető ez. őrmesterek és Bodó Albert csendőr ez. őrmester, a rudai 12 apostol bányatársaság kárára 1912. évben elkövetett 9000 korona értékű aranyérczablás tetteseinek szakértelemmel, leleményességgel és kiváló ügybuzgósággal történt kiderítésénél való odaadó és hathatós közreműködésükért.

Egyed Ignác csendőr, mert egy egyéni férhas elszánással és bátorsággal veszélyes körülmények között egy öt méter mély kútból kimentett.

Kovács János őrsvezető ez. őrmester, egy okirathamisítással párosult 150 darab kocsempészet tetteseinek leleányes, buzó és kitartó nyomozás során eszközölt kiderítéseért.

Tulit Miklós csendőr, mert egy okirathamisítással párosult 150 darab kocsempészet tettesei kinyomozásánál őrsparancsnokát odaadó buzgalommal és fáradságtalan kitartással támogatta, továbbá, mert 14 darab Romániából csempésztett juhot egymaga lefoglalt.

Darabás János csendőr, bárom rendbeli állatesempészet kiderítéséért és ennek megakadályozása körül tanúsított kiváló ügybuzgóságáért, továbbá mert a közbiztonsági szolgálat terén egyébként is kiválóan működött.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Benczó István, Góga György, László Ignác csendőrök, Vankó Mihály és Préda László próba csendőrök, a rudai 12 apostol bányatársaság kárára 1912. évben elkövetett 9000 korona értékű aranyérczablás tetteseinek szakértelemmel, leleményességgel és kiváló ügybuzgósággal történt kinyomozásánál való közreműködésükért.

Kovács Lázár csendőr, mert egy hullaboncolás alkalmával mint a bizottság mellé kirendelt járőr a vezető kíséretében elindult s az erdőben a helyes utról eltévedt bizottság tagjait, daczára a nagy köd és sötétségnek, fáradságot nem ismerő odaadással a helyes utra visszavezette s a hullaboncolásnál a bizottsággal szemben a legmesszebbmenő kötelességtudással párosult szolgálatkésztséget tanúsította.

Előléptetettek:

1913. április hó 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Kecskés László és Jákó Béla csendőr ez. őrmesterek, őrsvezető ez. őrmesterekké; továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Fodor Mihály, Hegedűs Pál, Szabadszállási József, Szebeni József, Balogh István, Kiss Gyula, Juhász Lajos, Molnár Lajos, Tancs Péter és Kozák János őrsvezető ez. őrmesterek, őrmesterekké.

Katonai szolgálati jellel ellátott:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Zilles János járásőrmester, 1911. október 1-én.

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Bartos József csendőr, 1913. január 26-án, Kálmán Balint őrsvezető ez. őrmester, 1913. márczius 20-án és Orosz Mihály csendőr ez. őrmester, 1913. márczius 27-én; továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Gombos István őrsvezető ez. őrmester, 1912. október 5-én, Sós Mátvás őrsvezető ez. őrmester, 1912. október 6-án, Vincze János csendőr ez. őrmester, 1913. január 4-én, Sinkó Sándor csendőr ez. őrmester és Filip Vazul csendőr, 1913. február 21-én, Bíró Benjamin őrsvezető ez. őrmester, 1913. február 22-én, Moza György őrsvezető ez. őrmester, 1913. február 23-án, Szutor Kálmán őrsvezető ez. őrmester, 1913. márczius 2-án, Polgár József csendőr, 1913. márczius 11-én, Pásztor György csendőr, 1913. márczius 22-én és Vincze Vendel őrsvezető ez. őrmester, 1913. márczius 26-án.

Csendőrségi kalapborítók

á 1 kor. 50 fill.

Íróasztalra dobozok á 6 kor.

Íróasztalra rekesz-fedőlapok

60 és 80 fillér.

Mindezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék préselt papírossal bevonta — ajánl

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, Brassó.

Húsz koronán felül megrendelések portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Nyári szürke keztyűk és felszerelési tárgyak állandóan kaphatók.

Minden csendőrre rendkívül fontos! Most jeleni meg.

AZ ÚJ NYUGDIJTÖRVÉNY

(1912. LXV. t.-cz.). — Magyarázatokkal ellátta Dr. DÁNOS ÁRPÁD miniszteri fogalmazó. — Ára 1 kor. 50 fill.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.